

ISBD(CM)

ISBD(CM): International Standard Bibliographic Description for Cartographic Materials / IFLA Universal Bibliographic Control and International MARC Programme, British Library Bibliographic Services. – Revised edition. – London : 1987.
- <http://www.ifla.org/VII/s13/pubs/CM1987ed.pdf>

]

კარტოგრაფიული მასალების საერთაშორისო
სტანდარტული ბიბლიოგრაფიული აღწერილობა
(შემოკლებული თარგმანი)

გადამუშავებული გამოცემა.

რეკომენდირებულია ISBD-ს სარედაქციო კომიტეტის მიერ

მოწონებულია IFLA-ს მუდმი კომიტეტის საკატალოგიზაციო სექციისა და
გეოგრაფიისა და რუკების ბიბლიოთეკების IFLA-ს სექციის მიერ

IFLA-ს საყოველთაო ბიბლიოგრაფიული აღრიცხვისა და საერთაშორისო
კომპიუტერული კატალოგიზაციის პროგრამა

ბრიტანეთის ბიბლიოთეკის ბიბლიოგრაფიული სამსახური
ლონდონი
1987

ინგლისურიდან შემოკლებულად თარგმნა თეიმურაზ ჩხენკელმა
ეროვნული სამეცნიერო ბიბლიოთეკა

ISBD(CM)-ის შინაარსი

შესავალი

წინასწარი შენიშვნები

- 0.1 მოქმედების არე, მიზანი და გამოყენება
- 0.2 განსაზღვრებანი
- 0.3 ISBD(G)-ს და ISBD(CM)-ის სქემების შედარება
- 0.4 პუნქტუაცია
- 0.5 ინფორმაციის წყაროები
- 0.6 აღწერილობის ენა და დამწერლობის სისტემა
- 0.7 შემოკლებები და აბრევიატურა
- 0.8 დიდი ასოების გამოყენება (კაპიტალიზაცია)
- 0.9 მაგალითები
- 0.10 ბეჭდვითი შეცდომები
- 0.11 სიმბოლოები და ა.შ.

ელემენტების სპეციფიკაცია

- 1.1 სათაურისა და პასუხისმგებლობის ცნობების სფერო
- 1.2 გამოცემის სფერო
- 1.3 სპეციფიკური მასალის ცნობების სფერო – მათემატიკური მონაცემები
- 1.4 გამოქვეყნების, გავრცელების და ა.შ. სფერო
- 1.5 ფიზიკური აღწერილობის სფერო
- 1.6 სერიის სფერო
- 1.7 შენიშვნების სფერო
- 1.8 სტანდარტული (ან ალტერნატიული) ნომრის და ხელმისაწვდომობის პირობების სფერო

დამატება

- ა. მრავალდონიანი აღწერილობა
- ბ. ორმხრივი მიმართულების ჩანაწერები
- გ. მაგალითები

სამიუბელი

კარტოგრაფიული მასალები

დედამიწის ან ნებისმიერი ციური სხეულის ზედაპირის, ან ვარსკვლავიანი ცის რაიმე მასშტაბით შემცირებულ და განზოგადოებულ ორ ან სამ-განზომილებიან ერთ ან რამდენიმე წარმოდგენას (გამოსახულებას) **კარტოგრაფიული მასალა** ეწოდება.

კარტოგრაფიული მასალებია: რუკა, ატლასი, რელიეფური რუკა, გლობუსი, პლანეტარიუმი, დიაგრამა, მოდელი, გეგმა, ხედი, პროფილი, სანავიგაციო სქემა, გამოსახულება, მიღებული დისტანციური სენსორული ხელსაწყოებით და ა.შ.

რუკა შეიძლება იყოს ერთფურცლოვანი ან მრავალფურცლოვანი გამოცემა, სერიული გამოცემა, სხვა გამოცემის ნაწილი: რუკა რუკაში, რუკა ატლასიდან, რუკა წიგნიდან, რუკა სერიალური (პერიოდული) გამოცემიდან, რუკის რეპროდუქცირებული გამოცემა ორგინალის სათაურით ან საკუთარი, ახალი სათაურით, ატლასიდან აღებული რუკების რეპროდუქცირებული გამოცემა, რეპროდუქცირებული რუკების კრებული. გარდა ამისა, რუკა შემცველობის მიხედვით შეიძლება იყოს ზოგადგეოგრაფიული და თემატური (პოლიტიკური, ისტორიული, კლიმატური, ნიადაგის და მრავალი სხვა.)

ატლასი არის რაიმე ნიშნით გაერთიანებული რუკების კოლექცია, გამოცემული წიგნის ან ერთ კონტეინერში ჩალაგებული ცალკეული ფურცლების სახით. ატლასი შეიძლება იყოს ერთტომიანი, მრავალტომიანი, სერიული ან რეპროდუქცირებული გამოცემა.

კარტოგრაფიული მასალის ბიბლიოგრაფიულ ჩანაწერში შინაარსი შეიძლება იყოს გახსნილი სრულად, მოკლედ ან საერთოდ არ იყოს გახსნილი.

კარტოგრაფიული მასალების აღწერილობის ინფორმაციის წყაროები

კარტოგრაფიული მასალების აღსაწერად ინფორმაციას იღებენ შემდეგი წყაროებიდან უპირატესობის კლების მიხედვით:

1. კარტოგრაფიული მასალა და მისი ნაწილები

1.1 თვით კარტოგრაფიული მასალა

რუკის შემთხვევაში მთლიანად რუკა: პირველი გვერდი, რუკის ზედაპირის ზედა, ქვედა ან გვერდითი ნაწილები, პირველი გვერდის უკანა მხარე და, თუ არსებობს, შემდეგი გვერდები, თავფურცელი (სატიტულე ფურცელი) ან კანი.

ატლასის შემთხვევაში თავფურცელი (სატიტულე ფურცელი), კანი, ყდა, გარეკანი, და ა.შ. ისევე, როგორც წიგნის შემთხვევაში. დამატებით ინფორმაციის წყაროდ შეიძლება აღებულ იქნას ატლასში ჩართული რუკები და გეოგრაფიული სახელების საძიებელი.

1.2 ბუდე, კონტეინერი, კონვერტი, კაბრა, საქაღალდე, ჩარჩო, გლობუსის საყრდენი და ა.შ.

1.3 თანმხლები ტექსტი ან ბროშურა.

2. კარტოგრაფიული მასალის გარე წყაროები: კატალოგები და ბიბლიოგრაფიული მაჩვენებლები, ცნობარები, ენციკლოპედიები და ა.შ. გარე წყაროდან აღებული ინფორმაცია ჩაისმება კვადრატულ ფრჩხილებში ან ჩაიწერება შენიშვნებში.

ISBD(CM) – ის აღწერილობის სფეროები

- 1 სათაურისა და პასუხისმგებლობის ცნობების სფერო
- 2 გამოცემის სფერო
- 3 სპეციფიკური მასალის ცნობების სფერო – მათემატიკური მონაცემები
- 4 გამოქვეყნების, გავრცელების და ა.შ. სფერო
- 5 ფიზიკური აღწერილობის სფერო
- 6 სერიის სფერო
- 7 შენიშვნების სფერო
- 8 სტანდარტული (ან ალტერნატიული) ნომრის და ხელმისაწვდომობის პირობების სფერო

აღწერილობის ენა და დამწერლობა

1, 2, 3, 4 და 6 სფეროების ელემენტები ჩვეულებრივ გადაიწერება აღწერის ერთეულიდან და ამიტომ, სადაც ეს მიღებულია პრაქტიკაში, ბიბლიოგრაფიულ აღწერილობაში იმ ენაზე და/ან იმ დამწერლობაში არიან, როგორც არის მოცემული აღწერის ერთეულში. ინტერპოლაცია ამ სფეროებში ჩასმულია კვადრატულ ფრჩხილებში და იმ ენაზე და/ან დამწერლობაშია, რომელშიც მოყვანილია აღწერილობის მოცემული ნაწილის კონტექსტი, გარდა შემდეგი შემთხვევებისა:

- დაწესებული აბრევიატურები და დაწესებული ინტერპოლაციები;
- მასალის ზოგადი აღნიშვნა და ცნობები გამავრცელებლის ფუნქციის შესახებ, რომლებიც მოცემულია იმ ენაზე და/ან დამწერლობაში, რომელსაც ირჩევს ეროვნული ბიბლიოგრაფიული სააგენტო.

ტერმინები, გამოყენებული მე-5, მე-7 და მე-8 სფეროებში არ ჩაისმება კვადრატულ ფრჩხილებში და იწერება იმ ენაზე და/ან დამწერლობაში, რომელსაც ირჩევს ეროვნული ბიბლიოგრაფიული სააგენტო გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც:

- ორგინალის სათაური ან ვარიანტული სათაურები მოცემულია მე-7 სფეროში
- ციტატები მოცემულია მე-7 სფეროში.

ბიბლიოგრაფიული აღწერილობა იმ დამწერლობაში, რომლითაც არ სარგებლობენ ეროვნული ბიბლიოგრაფიული სააგენტოები, საჭიროების შემთხვევაში, შეიძლება იქნას ტრანსლიტირებული ან გადაწერილი ფრჩხილებში ჩასმის გარეშე, იმ დამწერლობაში, რომელსაც იყენებს მოცემული სააგენტო.

შეზღუდები და შემოკლებები

გამონაკლის შემთხვევებში დაშვებულია აღწერილობის განსაზღვრული ელემენტების შემოკლება, თუ ადგილი აქვს ელემენტის გამოტოვებას ბოლოში ან შუაში. (მაგ. გრძელი ძირითადი სათაური). ასეთ შემთხვევებში გამოტოვებები აღნიშნულია გამოტოვების ნიშნებით.

პასუხისმგებლობის შესახებ ცნობების შემოკლების შემთხვევაში, რომელიც შედგება რამოდენიმე პირის გვარისაგან ან ორგანიზაციის დასახელებისაგან, გამოტოვება აღნიშნება გამოტოვების ნიშნით და დაწესებული აბრავიატურით "et al." (= et alii, და სხვები) რომელიც თავსდება კვადრატულ ფრჩხილებში. "et al." არა ლათინური შრიფტით შესრულებულ ჩანაწერებში შეიძლება შეიცვალოს შესაბამის ექვივალენტზე სხვა დამწერლობაში.

ISBD - ების სხვადასხვა დებულებებში ძირითადი ყურადღება ექცევა "სტანდარტული შემოკლებების" გამოყენებას. (მაგ., ცნობები გამოცემის შესახებ). შემოკლების სპეციფიური ფორმის დაზუსტების გარეშე. მსგავსი შემოკლებები არ არიან დაწესებულნი, მაგრამ ისინი შეიძლება გამოყენებულნი იქნან ISO 832- 1975 - ის რეკომენდაციით. დოკუმენტები - ბიბლიოგრაფიული მითითებები - ტიპური სიტყვების შემოკლება, ან მსგავსი ეროვნული სტანდარტის რეკომენდაციით.

მონაცემები სფეროში 1, 2 და 6 არ შემოკლებიან, გამონაკლისს შეადგენს სპეციალურად დაწესებული შემოკლებები ან ისინი, რომლებიც ინფორმაციის წყაროში მოცემული არიან შემოკლებული ფორმით.

ბეჭდვითი შეცდომები

უზუსტობანი ან ბეჭდვითი შეცდომები ისევე გადაიწერებიან აღწერილობაში, როგორც პუბლიკაციაშია მოცემული. მათ შემდეგ დაისმევა სიტყვა "sic" ან ნიშანი "!", რომლებიც თავსდებიან კვადრატულ ფრჩხილებში, რომელთაც წინ უსწრებს და მოსდევს ინტერვალები. ([sik]) ან ([!]). შეიძლება დაემატოს კვადრატულ ფრჩხილებში სწორი ვერსია, რომელსაც უნდა უძღვებოდეს "i.e". ან მისი ექვივალენტი სხვა ენაზე და/ან დამწერლობაში. სიტყვებში გამოტოვებული ასოები შეიძლება უკანვე ჩაისვას ამ სიტყვებში გარშემორტყმული კვადრატული ფრჩხილებით. (ამ შემთხვევაში კვადრატული ფრჩხილები ორივე მხრიდან ინტერვალის გარეშე უნდა იყოს).

ISBD(CM) – ის აღწერილობის ელემენტების სპეციფიკაცია

1 სათაურისა და პასუხისმგებლობის ცნობების სფერო

- 1.1 ძირითადი სათაური
- 1.2 მასალის ზოგადი აღნიშვნა (ფაკულტატიური)
- 1.3 პარალელური სათაური
- 1.4 ქვესათაური – სათაურის სხვა ინფორმაცია
- 1.5 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

პუნქტუაციის შაბლონები

- A. მასალის ზოგადი აღნიშვნა თავსდება კვადრატულ ფრჩხილებში, შემოფარგლული ორივე მხრიდან ინტერვალებით ([]).
- B. ყოველ პარალელურ სათაურს წინ უძღვის ინტერვალი, ტოლობის ნიშანი, ინტერვალი (=).
- C. სათაურის შესახებ სხვა ინფორმაციისათვის განკუთვნილ თითოეულ ელემენტს წინ უძღვის ინტერვალი, ორი წერტილი, ინტერვალი (:), გარდა იმ შემთხვევისა, როცა პუბლიკაციაში მოცემული სიტყვა ან ფრაზა წარმოადგენს შემაერთებელ რგოლს წინამდებარე ელემენტებისა მომდევნო ან შემდეგ ელემენტებთან.
- D. პირველ ცნობებს პასუხისმგებლობის შესახებ, რომელიც მოსდევს ნებისმიერ სათაურს, წინ უძღვის ინტერვალი, მარჯვნივ დახრილი ხაზი, ინტერვალი (/).
- E. ყოველ მომდევნო ცნობებს პასუხისმგებლობის შესახებ, წინ უძღვის ინტერვალი, წერტილმძიმე, ინტერვალი (;), გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც პირველი და მომდევნო ცნობები შეადგენენ ერთ ფრაზას.
- F. სხვადასხვა ავტორების ცალკეულ ნაწარმოებთა სათაურები, რომლებიც შედიან გამოცემაში, გამოიყოფიან წერტილით და ინტერვალთა მის შემდეგ (.), თუ ისინი არ არიან დაკავშირებულნი პუბლიკაციაში შემაერთებული სიტყვით ან ფრაზით.
- G. პუბლიკაციებში შემავალი ერთი და იმავე ავტორის ცალკეულ ნაწარმოებთა სათაურები გამოიყოფიან ერთმანეთისაგან ინტერვალთა, წერტილმძიმით, ინტერვალთა (;).
- H. იმ შემთხვევაში, როდესაც სათაური შედგება საერთო და დაქვემდებარებული სათაურებისაგან, თითოეულ დაქვემდებარებულ სათაურს ან მის აღმნიშვნელს, რომელიც მოსდევს საერთო სათაურს, წინ უძღვის წერტილი ინტერვალი (.).

მაგალითები:

ძირითადი სათაური [მასალის ზოგადი აღნიშვნა] = პარალელური სათაური = პარალელური სათაური / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

ძირითადი სათაური [მასალის ზოგადი აღნიშვნა] : სათაურის სხვა ინფორმაცია : სათაურის სხვა ინფორმაცია / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

ძირითადი სათაური [მასალის ზოგადი აღნიშვნა] : სათაურის სხვა ინფორმაცია = პარალელური სათაური : პარალელური ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

ძირითადი სათაური [მასალის ზოგადი აღნიშვნა] / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ = პარალელური სათაური / პარალელური ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

ძირითადი სათაური [მასალის ზოგადი აღნიშვნა] / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ ; მეორე ცნობა პასუხისმგებლობის შესახებ ; მესამე ცნობა პასუხისმგებლობის შესახებ

სათაური [მასალის ზოგადი აღნიშვნა] / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ. სათაური / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

სათაური [მასალის ზოგადი აღნიშვნა] : სათაურის სხვა ინფორმაცია ; სათაური : სათაურის სხვა ინფორმაცია / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

სათაური [მასალის ზოგადი აღნიშვნა] = პარალელური სათაური ; სათაური = პარალელური სათაური / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

საერთო სათაური. დაქვემდებარებული სათაური [მასალის საერთო აღნიშვნა]

საერთო სათაური. დაქვემდებარებული სათაურის აღნიშვნა , დაქვემდებარებული სათაური [მასალის ზოგადი აღნიშვნა]

1.1 ძირითადი სათაური

1.1.1 ძირითადი სათაური არის აღწერილობის პირველი ელემენტი, მიუხედავად იმისა თვით კარტოგრაფიულ მასალაზე მას წინ უძღვის თუ არა ცნობები პასუხისმგებლობის, გამოცემის, სერიის, გამოქვეყნების, თარიღის და სხვა მნიშვნელოვანი მონაცემების შესახებ.

1.1.2 ძირითადი სათაური მთავარი სათაურია. მან შეიძლება მიიღოს სხვადასხვა ფორმა:

1.1.2.1 ძირითადი სათაური შეიძლება შედგებოდეს ორი ნაწილისგან (თითოეული მათგანი შეიძლება განხილულ იქნეს როგორც სათაური) დაკავშირებული სიტყვით "ან" (ან მისი ექვივალენტით სხვა ენაზე). სათაურის მეორე ნაწილი განიხილება როგორც ალტერნატიული სათაური.

მაგ.:

1.1.2.2 ძირითადი სათაური შეიძლება შეიცავდეს ციფრებს ან ასოებს იმ მიზნით, რომ მოცემული სათაური განსხვავებულ იქნას სხვა სათაურებისგან (რიცხობრივი მასშტაბი, რუკების სერიის აღნიშვნა და სხვ.)

მაგ.:

1.1.2.3 ძირითადი სათაური შეიძლება შეიცავდეს ცნობებს პასუხისმგებლობის შესახებ, გამომცემლის სახელს ან აღწერილობის სხვა ელემენტებს (მაგ., ცნობებს გამოცემის შესახებ), თუ ეს ინფორმაცია ლინგვისტურად (ენობრივად) წარმოადგენს სათაურის განუყოფელ ნაწილს.

მაგ.:

1.1.2.4 როდესაც კარტოგრაფიული მასალა შედგება ერთზე მეტი ერთეულისგან (მაგ., რუკისგან) და გააჩნია როგორც კოლექტიური (საერთო) სათაური, ასევე თითოეულ ერთეულს თავისი საკუთარი სათაური აქვს, მაშინ ძირითად სათაურად ირჩევენ საერთო სათაურს. ინდივიდუალური სათაურები შეიძლება ჩაიწეროს შენიშვნაში.

1.1.2.5 კარტოგრაფიული მასალის შემადგენელი ნაწილის, როგორც აღწერის ერთეულის ძირითადი სათაური შეიძლება შედგებოდეს საერთო სათაურისგან და დამოკიდებული სათაურისგან, როდესაც შემადგენელი ნაწილის სათაური არ არის საკმარისი მისი იდენტიფიცირებისთვის.

1.1.2.6 კარტოგრაფიული მასალის შემადგენელი ნაწილის ძირითადი სათაური შეიძლება შედგებოდეს მხოლოდ ნაწილის სათაურისგან, თუ შესაძლებელია მისი განცალკევება კარტოგრაფიული მასალის საერთო სათაურისგან. ამ შემთხვევაში საერთო სათაური შეიძლება ჩაიწეროს სერიის სფეროში. მაგრამ თუ საერთო სათაური ლინგვისტურად არის დაკავშირებული ნაწილის სათაურთან, მაშინ ჩაიწერება ორივე, გაერთიანებული სათაური.

1.1.2.7 როდესაც კარტოგრაფიული მასალა შედგება რამდენიმე ერთეულისგან და არა აქვს საერთო სათაური, მაგრამ ერთ–ერთი რუკა არის მთელი კარტოგრაფიული მასალის მთავარი ნაწილი, მაშინ მის სათაურს მიიჩნევენ ძირითად სათაურად, ხოლო დანარჩენი სათაურები ჩაიწერება შენიშვნაში.

1.1.3 ძირითადი სათაურის არჩევა

1.1.3.1 როდესაც სათაური მოცემულია რამდენიმე ენაზე და/ან დამწერლობაში (პარალელური სათაურები), მაშინ ძირითად სათაურად მიიჩნევენ სათაურს იმ ენაზე, რომელიც გამოიყენება თვით კარტოგრაფიულ მასალაში (მაგალითად გეოგრაფიული სახელებისთვის). მაგრამ თუ რუკაში წარწერები არ არის მაშინ ბიბლიოგრაფიული სააგენტო თვითონ ირჩევს ძირითად სათაურს.

1.1.3.2 კარტოგრაფიულ მასალაში მოცემული სათაურის ვარიანტები (და არა პარალელური სათაურები) არ შეიძლება არჩეულ იქნას ძირითად სათაურად. ისინი ჩაიწერება შენიშვნაში.

1.1.4 გადაწერა

1.1.4.1 ძირითადი სათაური გადაიწერება ზუსტად იმავე სიტყვებით, მაგრამ დიდი ასოების გამოყენება და პუნქტუაციის დაცვა არ არის აუცილებელი. გამონაკლისს წარმოადგენენ ძალიან გრძელი ძირითადი სათაურები, რომელთა შემოკლება დასაშვებია ისე, რომ არ დაიკარგოს აზრი და ძირითადი ინფორმაცია და, ამასთანავე, გრამატიკულად გამართული დარჩეს. (გამოტოვებები უნდა აღინიშნოს).

1.1.4.2 როდესაც კარტოგრაფიული მასალა შედგება რამდენიმე ერთეულისგან და არ აქვს საერთო სათაური, შემადგენელი ნაწილების სათაურები თანამიმდევრობით გადაიწერება ძირითადი სათაურის ადგილას. თუ მათი რიცხვი ძალიან დიდია, მაშინ მათ ნაცვლად შეიძლება შედგენილ იქნეს მოკლე, აღმწერი სათაური შეძლებისდაგვარად კარტოგრაფიული მასალის ენაზე და ჩაიწეროს კვადრატულ ფრჩხილებში.

1.1.5 თუ კარტოგრაფიულ მასალას საერთოდ არა აქვს არავითარი სათაური, მაშინ იგი უნდა იქნას შედგენილი და ჩაიწეროს კვადრატულ ფრჩხილებში. ასეთი სათაური უნდა იყოს მოკლე და მიუთითებდეს კარტოგრაფიულ მასალაში ასახულ გეოგრაფიულ არეზე და ძირითად საგანზე და, შეძლებისდაგვარად, კარტოგრაფიული მასალის ენაზე.

1.2 მასალის ზოგადი აღნიშვნა (ფაკულტატიური)

ISBD(CM) – ისთვის მასალის ზოგადი აღნიშვნა არის „Cartographic material” ან მისი ექვივალენტი სხვა ენაზე და/ან დამწერლობაში (ქართულად – „კარტოგრაფიული მასალა“).

1.3 პარალელური სათაურები

1.3.1 თუ კარტოგრაფიული მასალაზე მოცემულია სათაური ერთზე მეტ ენაზე და/ან დამწერლობაში, მაშინ სათაურები, რომლებიც არ იყო შერჩეული როგორც ძირითადი (იხ.1.1.3), ჩაიწერება როგორც პარალელური სათაურები.

1.3.4 გადაწერა

1.3.4.1 პარალელური სათაური გადაიწერება კარტოგრაფიული მასალიდან, მისი ფორმულირების ზუსტი დაცვით, მაგრამ, თუ აუცილებლობას არ წარმოადგენს, მაშინ არ ხდება დიდი ასოებისა და პუნქტუაციის დაცვა. გამონაკლისს შემთხვევაში, პარალელური სათაური შეიძლება იყოს შემოკლებული. გამოტოვებები აღინიშნება გამოტოვების ნიშნებით.

1.3.4.2 თუ კარტოგრაფიული მასალაზე მითითებულია ერთზე მეტი პარალელური სათაური, მაშინ ისინი ჩაიწერებიან პოლიგრაფიული გაფორმების შესაბამისად, ან სატიტულე გვერდზე მათი თანამიმდევრობის მიხედვით.

1.4 სათაურის სხვა ინფორმაცია (ქვესათაური და ა.შ.)

1.4.1 სათაურის სხვა ინფორმაცია შეიძლება პუბლიკაციაში გვხვდებოდეს პუბლიკაციის ძირითადი, პარალელური ან ცალკეული ნაწარმოებების სათაურებთან ერთად ან მათთან დაქვემდებარებაში.

მაგ.:

Basse vallée de l'Aude, exploitation des aquifères, risques de pollution : situation en 1972

Motor road map of South-East England : showing trunk and other classified roads

1.4.2 სათაურის სხვა ინფორმაცია შეიძლება შეიცავდეს ცნობებს პასუხისმგებლობის შესახებ, ცნობებს, რომლებიც ეხება გამოქვეყნებას ან გავრცელებას, ან დეტალებს აღწერილობის სხვა ელემენტების შესახებ (მაგ.: ცნობები გამოცემის შესახებ), როდესაც ეს ცნობები სათაურის სხვა ინფორმაციის ენობრივად განუყოფელი ნაწილია.

მაგ.: Esquisse géologique de la Thakkola, Népal central : missions géologiques du C.N.R.S.

1.4.3 როდესაც სათაური არასრულია ან ბუნდოვანი, მაშინ იგი შეიძლება შეივსოს დამატებითი ინფორმაციით კარტოგრაფიული მასალის შიგთავსიდან. ეს დამატებითი ინფორმაცია განიხილება როგორც სათაურის სხვა ინფორმაცია და უნდა ჩაისვას კვადრატულ ფრჩხილებში.

მაგ.:

Vegetation : [in Botswana]

Département de l'Yonne : [carte routière]

Florida : [tourist map]

Street map of Flagstaff, Arizona : [walking tours]

1.4.4 გადაწერა

1.4.4.1 სათაურის სხვა ინფორმაცია გადაიწერება იმ სათაურის შემდეგ, რომელსაც ის მიეკუთვნება (იხ. 1.4.4.6).

1.4.4.2 სათაურის სხვა ინფორმაცია გადაიწერება ისევე, როგორც მოცემულია პუბლიკაციაში, დიდი ასოებისა და პუნქტუაციის გარეშე, თუ ისინი არ წარმოადგენენ აუცილებლობას. სათაურის სხვა ცნობები გამონაკლისის სახით, შეიძლება შემოკლდეს. სიტყვების გამოტოვება აღინიშნება გამოტოვების ნიშნებით.

1.4.4.3 სათაურის სხვა ინფორმაცია, რომელიც მოყვანილია სატიტულე გვერდზე ძირითადი სათაურის წინ (მაგ.: ავანტიტრი ანუ სათაურის წინამდებარე ინფორმაცია), აღწერილობაში გადაიწერება ძირითადი სათაურის მიყოლებით, თუ ეს შესაძლებელია ენობრივად ან სხვა თვალსაზრისით. თუ ეს შეუძლებელია, მაშინ ეს ინფორმაცია გადაიწერება მე-7 სფეროში.

1.4.4.4 თუ კარტოგრაფიული მასალაზე მოთავსებულია სათაურის ერთზე მეტი ინფორმაცია, მაშინ ისინი გადაიწერებიან იმ თანმიმდევრობით, რომელშიც ისინი მოცემულნი არიან კარტოგრაფიული მასალაზე.

მაგ.:

Distribution of principal kinds of soils : orders, suborders and great groups : National Soil Survey classification of 1967

1.5 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

1.5.1. ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, შეიძლება ეხებოდეს ნებისამიერ პირს ან კოლექტივს, რომელიც პასუხისმგებელია კარტოგრაფიული მასალის ინტელექტუალურ და მხატვრულ შინაარსზე, ან მის რეალიზაციაზე.

1.5.2. ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ შეიძლება ეხებოდეს ისეთ პირებს, როგორებიც არიან: კარტოგრაფი, შემდგენელი, გრაფიორი, მხატვარი, რედაქტორი, კარტოგრაფიული სამთავრობო სააგენტო და სხვ.

cartographer, compiler, engraver, governmental mapping agency, colourist, reviser, scientific editor, etc.

ცნობებს პასუხისმგებლობის შესახებ შეუძლიათ მიიღონ სხვადასხვა ფორმა:

1.5.2.1. ცნობები შეიძლება შედგებოდნენ პირთა გვარისაგან, ორგანიზაციების ან კოლექტივების დასახელებისაგან დამაკავშირებელი სიტყვის ან მოკლე ფრაზის (რომელიც განსაზღვრავს პირთა ან კოლექტივთა როლს) თანხლებით ან მათ გარეშე. მაგ.:

Institut géographique national

J. Moxon

réalisé et publié par les Editions Grafocarte

edited by the Daily Express

by S. Hutchinson

dedicated by ... Grenville Collins

presented by ... Lewis Morris

engraved by Jukes

levée en 1817 par M. Givry

surveyed and drawn by E.M. Woodford

reproduced by W.H. Barrell

dressée par Ernest Grangez

compiled by the Ministry of Housing and Local Government

1.5.2.2. ისინი შეიძლება შედგებოდნენ ფრაზებისაგან, სახელების მითითების გარეშე, თუ ასეთი ფრაზა ახასიათებს ინტელექტუალურ ან სხვაგვარ წვლილს ნაწარმოების შექმნაში ან მნიშვნელოვანია სხვა მხრივ.

მაგ.: extracted from a chart drawn in 1785

1.5.2.3. ცნობები შეიძლება შეიცავდეს არსებით სახელს ან ფრაზას და ასევე საკუთარ სახელებს, თუ კი ეს ფრაზა მიუთითებს პიროვნების ან ორგანიზაციის როლზე.

მაგ.:

fruit symbols designed and drawn by Joseph A.W. Kislingbury
surveys and sketches by J.B. Armstrong
d'après les travaux de M. Alfred Grandidier

დანარჩენი არსებითი სახელები ან არსებითი სახელის შემცველი ფრაზები ჩვეულებრივ განიხილება როგორც სათაურის სხვა ინფორმაცია (იხ. 1.4).

1.5.2.4. ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ შეიძლება შეიცავდეს დეტალებს, რომლებიც მიეკუთვნებიან აღწერილობის სხვა ელემენტებს, თუ ეს დეტალები ენობრივად წარმოადგენენ პასუხისმგებლობის შესახებ ცნობების განუყოფელ ნაწილს.

მაგ.:

reduced from the original plan of three inches to one mile and planned to a scale of one inch & half to one mile by Isaac Johnson in June 1800

1.5.4 გადაწერა

1.5.4.1 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ გადაიწერებიან იმ ტერმინებში, რომელშიც ისინი მოცემულია კარტოგრაფიულ მასალაზე(ში).

მაგ.:

Santa Lucea harbour / by Lieut B. Baynton
Plan of the town of Madras and its limits / as surveyed in 1822 for the use of the justices in sessions, by W. Ravenshaw

Carte des missions catholiques à Madagascar / dessiné et gravé par R. Hausermann

1.5.4.2. როდესაც რამოდენიმე პირთა გვარები ან კოლექტივთა დასახელებები, წარმოდგენილი არიან ერთადერთ ცნობებში პასუხისმგებლობის შესახებ (იხ.1.5.3.1), გვარებისა და დასახელებების რაოდენობა აიღება ბიბლიოგრაფიული სააგენტოების გადაწყვეტილების მიხედვით. რამოდენიმე გვარი გამოიყოფა მძიმით, ან ერთდება შემაერთებელი სიტყვებით. თუ შემაერთებელი სიტყვა დაამატა კატალოგიზატორმა, მაშინ ისინი თავსდებათ კვადრატულ ფრჩხილებში. გამოტოვებები აღინიშნებიან გამოტოვებების ნიშნით, რომელსაც მოსდევს კვადრატულ ფრჩხილებში ჩასმული შემოკლება "et al" ან მისი ექვივალენტი სხვა დამწერლობაში.

მაგ.:

Braunswyck et Meydburg / sculpsert E.S. Hamersveldt et S. Rogeri
Lincoln and environs : mapping out a holiday / Carla Joynes, Lizbeth Beame [for]
Deckle & Murphy
Croquis volcanologique du Tibesti, Sahara du Tchad, A.E.F. / B. Gèze, H. Hudeley ...
[et al.]
Topography of the South Pacific / by J. Mammerickx ... [et al.]

1.5.4.3. ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც კარტოგრაფიულ მასალაზე(ში) წინ უსწრებენ ძირითად სათაურს, გადაიწერება ძირითადი სათაურისა და სათაურის სხვა ინფორმაციის შემდეგ, თუ კი ისინი ენობრივად არ არიან დაკავშირებული ამ ინფორმაციასთან. (იხ. 1.5.2.8.).

პასუხისმგებლობის შესახებ ცნობების ადგილმდებარეობა პუბლიკაციაში შეიძლება მითითებული იყოს მე-7 სფეროში.

1.5.4.4. ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც შეიცავენ კოლექტიური ავტორის დასახელებას იერარქიული ფორმით, გადაიწერება იმ ფორმით და თანამიმდევრობით, რომელიც მოცემულია პუბლიკაციაში.

მაგ.:

Apache National Forest, Arizona and New Mexico / U.S. Department of Agriculture Forest Service, South-Western Region

Climatological atlas of the British Isles / Air Ministry, Meteorological Office

Carte des classes des réserves en eau utile : [en France] / Institut national de la recherche agronomique, Service de la carte pédologique de France

1.5.4.5. თუ ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ ენობრივად არ არის დაკავშირებული სათაურთან, რომელთაც ისინი მიეკუთვნებიან, პიროვნების გვარი ან კოლექტიური ავტორის დასახელება, ჩაიწერება დახრილი ხაზის შემდეგ.

2 გამოცემის სფერო

2.1 ცნობები გამოცემის შესახებ

2.3 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც მიეკუთვნებიან გამოცემას

პუნქტუაციის შაბლონები

A. გამოცემის სფეროს წინ უძღვის წერტილი, ინტერვალი, ტირე და ინტერვალი (. -).

B. პირველ ცნობას პასუხისმგებლობის შესახებ, რომელიც ეკუთვნის გამოცემას წინ უძღვის ინტერვალი, დახრილი ხაზი, ინტერვალი (/).

C. ყოველ მომდევნო ცნობას პასუხისმგებლობის შესახებ, რომელიც ეკუთვნის გამოცემას წინ უძღვის ინტერვალი, წერტილ-მძიმე, ინტერვალი (;).

მაგალითები:

. - ცნობები გამოცემის შესახებ

. - ცნობები გამოცემის შესახებ / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

. - ცნობები გამოცემის შესახებ / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ ; მეორე ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ ; მესამე ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ

2.1 ცნობები გამოცემის შესახებ

2.1.1 ცნობები გამოცემის შესახებ შედგებიან ტერმინებისაგან, ფრაზისაგან ან სიმბოლოთა ჯგუფისაგან, რომლებიც განეკუთვნებიან პუბლიკაციის ყველა ეგზემპლარს, რომლებიც ფორმალურად იდენტიფიცირებული არიან როგორც დასახელებული და/ან დანომრილი [განმეორებული] გამოცემა. ცნობები გამოცემის შესახებ, როგორც წესი, შეიცავენ სიტყვას "გამოცემა" (ან მის ექვივალენტს სხვა ენაზე) ან მასთან დაკავშირებულ ტერმინს განმეორებული გამოცემის რიგითობის აღმნიშვნელ რიცხვთან ანუ რიგით ნომერთან ერთად (მე-2-ე გამოცემა და ა.შ.) ან გამოცემის განმასხვავებელ ტერმინს ("ახალი გამოცემა", "მსხვილი ბეჭედა", გადამუშავებული გამოცემა და ა.შ.).

2.1.2 ცნობები გამოცემის შესახებ გადმოიცემა პუბლიკაციაში ხმარებულ ტერმინებში. თუ ისინი აღებულია ინფორმაციის არა დაწესებული წყაროდან, მაშინ ისინი თავსთდებიან კვადრატულ ფრჩილებში. სიტყვიერი ფორმით გადმოცემული ყველა ციფრი ან რიცხვი იცვლება არაბული ციფრებით.

მაგ.:

- . – 2nd ed. rev. and enl.
- . – 5th ed.
- . – 3. erw. Aufl.
- . – Ed. réduite
- . – Ed. 3-GSGS

თუ ცნობები გამოცემის შესახებ შედგება მხოლოდ სიმბოლოების ნაწილისაგან, რომლებიც არც ასოებია და არც ციფრებია და რომელთა წარმოება ტიპოგრაფიული მეთოდით შეუძლებელია (მაგ. იხ. 0.11), მაშინ ისინი შესაბამისად იცვლებიან კვადრატულ ფრჩხილებში ჩასმული სიტყვებით ან ციფრებით. განმარტება შეიძლება მოცემული იყოს მე-7 სფეროში. (იხ. 7.2).

მაგ.: . – [Three asterisks] ed.

2.1.3 ცნობები გამოცემის შესახებ, რომლებიც წარმოადგენენ სხვა სფეროს ელემენტის განუყოფელ ნაწილს (როგორცაა ძირითადი სათაური) და რომლებიც ისევე არიან გადაწერილი, როგორც გვხვდებიან პუბლიკაციაში (იხ. 1.1.2.6), არ მეორდებიან გამოცემის სფეროში.

2.3 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ დაკავშირებული გამოცემასთან

2.3.1. ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც ეხება გამოცემას, შეიძლება მიუთითებდნენ პირებზე ან კოლექტივებზე და აღნიშნავდნენ ისეთ ფუნქციებს როგორცაა გამოცემების გადამუშავება, ან ასახელებენ პირებს ან კოლექტივებს, რომელნიც პასუხისმგებელი არიან ახალ გამოცემაში თანმხლები მასალის, დანართის და ა.შ. მომზადებაში.

მაგ:

Grand Quevilly, Petit Quevilly, Petit-Couronne, Seine-Maritime, plan topographique régulier / R. Choquard. – Mis à jour / M. Pillot

2.3.2 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც დაკავშირებული არიან კონკრეტულ გამოცემასთან ან მის ნაწილთან და არა მოცემული ნაწარმოების ყველა გამოცემასთან, თანახმად 1.5-ის დებულებებისა, ჩაიწერებინ გამოცემის სფეროში, თუ ისინი აღებული არიან ინფორმაციის დაწესებული წყაროდან. თუ ეს ცნობები არ არიან აღებული ინფორმაციის დაწესებული წყაროდან, მაშინ ისინი თავსდებათ კვადრატულ ფრჩხილებში.

მაგ.: . – New ed. / rev. under the direction of Rev. E.F.M. MacCarthy

2.3.3 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც მიეკუთვნებიან კონკრეტულ გამოცემას (როგორც ეს ნაჩვენებია 2.3.2-ში), მაგრამ არ ასახელებენ ან არ უკეთებენ იდენტიფიცირებას პირებს ან კოლექტივებს, ჩაიწერება როგორც გამოცემის შესახებ ცნობების ნაწილი (იხ. 2.1.1). ასეთი ცნობები ხშირად გადმოიცემა განმარტებითი ფრაზებით.

მაგ.: . – 2nd ed., with additions

2.3.4 შემდეგი ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც დაკავშირებული არიან გამოცემასთან, არ გადაიწერებიან გამოცემის სფეროში:

2.3.4.1 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც უშუალო კავშირშია პირველ გამოცემასთან ან ნაწარმოების ყველა გამოქვეყნებულ გამოცემასთან ჩაიწერებან 1 სფეროში.

2.3.4.2 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც ცხადად არ არიან დაკავშირებული ნაშრომების მხოლოდ ერთ ან რამოდენიმე გამოცემასთან, ჩაიწერება 1 სფეროში.

3. სპეციფიკური მასალის ცნობების სფერო – მათემატიკური მონაცემები

მათემატიკური მონაცემების სფერო არის ISBD(CM) – ის მე–3 სფერო და იგი შედგება 4 ელემენტისგან, საიდანაც მხოლოდ ერთია ფაკულტატიური:

3.1 ცნობები მასშტაბის შესახებ

3.2 ცნობები პროექციის შესახებ

3.3 ცნობები კოორდინატების შესახებ (ფაკულტატიური)

3.4 ცნობები ბუნიაობის შესახებ

პუნქტუაციის სქემა

A. მათემატიკური მონაცემების სფეროს წინ უძღვის წერტილი, შუალედი (ინტერვალი), ტირე, შუალედი.

B. ცნობებს პროექციის შესახებ წინ უძღვის შუალედი, წერტილ–მძიმე, შუალედი.

C. ცნობები კოორდინატებისა და ბუნიაობის შესახებ ერთად ჩაისმება ერთწყვილ მრგვალ ფრჩხილებში.

D. ცნობებს ბუნიაობის შესახებ წინ უძღვის შუალედი, წერტილ–მძიმე, შუალედი.

3.1 ცნობები მასშტაბის შესახებ

3.1.1 როდესაც მასშტაბი წარმოადგენს რიცხვით წილადს, ანუ რიცხობრივ მასშტაბს, იგი გამოისახება როგორც შეფარდება 1:n. ციფრი 1-ის შემდეგ იწერება ორი წერტილი (:), ხოლო შემდეგ მნიშვნელი. ორი წერტილის წინ და შემდეგ შუალედები არ უნდა იყოს. რიცხობრივი მასშტაბის წინ შეიძლება დაიწეროს სიტყვა „მასშტაბი“.

3.1.2 თუ მასშტაბი განეკუთვნება კარტოგრაფიული მასალის მხოლოდ ნაწილს, მაშინ ეს გარემოება უნდა იყოს აღნიშნული. მაგ.: . – მასშტაბი 1:3 982 200 ეკვატორზე; . – მასშტაბი 1:59 304 900 მერიდიანის გასწვრივ.

3.1.3 თუ მასშტაბი მოყვანილია სათაურში, იგი უნდა გამეორდეს ცნობებში მასშტაბის შესახებ. მაგ.: Carte au 1:500 000 : [France] / Institut géographique national. – 1:500 000.

3.1.4 თუ რიცხობრივი მასშტაბი მიღებულია ვერბალურად მოცემული მასშტაბიდან, მაშინ იგი ჩაისმება კვადრატულ ფრჩხილებში. ხოლო ვერბალურად მოცემული მასშტაბი შეიძლება დაიწეროს კვადრატულ ფრჩხილებში ჩასმულ რიცხობრივი მასშტაბის შემდეგ. მაგ.: . – Scale [1:63 360] one inch to one mile.

3.1.5 თუ არ არის მოცემული არც რიცხობრივი მასშტაბი და არც ვერბალურად გამოსახული მასშტაბი, მაშინ რიცხობრივი მასშტაბი გამითვლება ხაზობრივი მასშტაბიდან, ან გეოგრაფიული ან რომელიმე სხვა კარტოგრაფიული საკოორდინატო ბადიდან. (ცნობილია, რომ გეოგრაფიულ საკოორდინატო ბადეში განედის ერთი გრადუსის საშუალო სიგრძე, ანუ მერიდიანის წრეხაზის საშუალო სიგრძე, უდრის დაახლოებით 111 კილომეტრს.)

თუ კარტოგრაფიულ მასალაზე არც ხაზობრივი მასშტაბია მოცემული და არც არანაირი საკოორდინატო ბადე, მაშინ რიცხობრივი მასშტაბი გამოითვლება სხვა მსგავსი რუკიდან, რომელშიც მოცემულია რიცხობრივი მასშტაბი და ჩაისმება კვადრატულ ფრჩხილებში. რიცხობრივი მასშტაბის გამოთვლის მეთოდები დეტალურად არის გაშუქებული [5] – ში.

3.1.6 თუ კარტოგრაფიული მასალიდან შეუძლებელია რიცხობრივი მასშტაბის განსაზღვრა და არც გარეშე მასალის დახმარებით არ ხერხდება მისი დადგენა, მაშინ ცნობებში მასშტაბის შესახებ უნდა დაიწეროს „მასშტაბის დადგენა შეუძლებელია“ (“Not drawn to scale”) ან „მასშტაბი განუსაზღვრელია“ (“Scale indeterminable”).

(შენიშვნა: ატლასების შემთხვევაში ხანდახან გვხვდება

Scales differ – М-ны разные – მასშტაბები განსხვავდება

Scale not given – В. м-на – მასშტაბის გარეშე)

3.1.7 როდესაც საჭიროა ვერტიკალური მასშტაბის მითითება, როგორც მაგალითად რელიეფური მოდელებისვის, მაშინ ეს მასშტაბი დაიწერება ჰორიზონტალური მასშტაბის შემდეგ და მის წინ უნდა დაიწეროს მსახელი „ვერტიკალური მასშტაბი“. მაგ.: . – Scale 1:1 744 080, vertical scale 1:96 000.

3.1.8 ციური სქემებისთვის მასშტაბი გამოისახება კუთხურ ერთეულებში: მმ ერთ გრადუსთან. მაგ.: . – Scale 88 mm per 1°.

3.2 ცნობები პროექციის შესახებ

3.2.1 ცნობა პროექციის შესახებ სავალდებულოა, როდესაც იგი მოყვანილია კარტოგრაფიულ მასალაზე. თუ პროექცია სხვა წყაროდან არის დადგენილი, მაშინ ცნობები პროექციის შესახებ ფაკულტატურია და, დაწერის შემთხვევაში ჩაისმება კვადრატულ ფრჩხილებში.

3.2.2 ცნობა პროექციის შესახებ იწყება პროექციის სახელით. შემდეგ შეიძლება დაიწეროს ამ პროექციის დამახასიათებელი წინადადება მოცემული კარტოგრაფიული მასალისთვის. სტანდარტული შემოკლებების გამოყენება დაშვებულია.

3.3 ცნობები კოორდინატების შესახებ (ფაკულტატიური)

3.3.1 კოორდინატები ყოფენ საზღვრებით კარტოგრაფიულ მასალაში ასახულ მთელ არეს.

3.3.2 დედამიწის და მისი ნაწილების რუკებზე გეოგრაფიული კოორდინატები (კარტოგრაფიულ მასალაში ასახული მთელი არის უკიდურესი გრძედები და განედები) მოცემული შემდეგი თანამიმდევრობით:

W (West) – უკიდურესი დასავლეთის მიჯნა (გრძედი);

E (East) – უკიდურესი აღმოსავლეთის მიჯნა (გრძედი);

N (North) – უკიდურესი ჩრდილოეთის მიჯნა (განედი);

S (South) - უკიდურესი სამხრეთის მიჯნა (განედი).

გრძედი და განედი გამოისახება გრადუსებში – degrees (°), წუთებში (მინუტებში) – minutes (') და წამებში (სეკუნდებში) – seconds ("). გრძედი ყოველთვის აითვლება გრინვიჩის მთავარი მერიდიანიდან. გრადუსული ზომების წინ ყოველთვის იწერება რომელიმე შესაბამისი ასო: W – დასავლეთისთვის, E – აღმოსავლეთისთვის, N – ჩრდილოეთისთვის და S - სამხრეთისთვის. გრძედები და განედები ერთმანეთისგან გამოიყოფა დახრილი ხაზით diagonal slash (/) შუალედების გარეშე, ხოლო უკიდურესი გრძედები, ისევე როგორც უკიდურესი განედები, ერთმანეთისგან გამოიყოფა ტირეთი (-). მაგ.:

(E 79°–E 86°/N 20°–N 12°)

(E 110°30'–E 120°30'/N 25°15'–N 22°10')

(E 15°00'00"–E 17°30'45"/N 1°30'12"–S 2°30'35")

(W 74°50'–W 74°40'/N 45°05'–N 45°00')

3.3.3 ციური კარტოგრაფიული მასალებითვის (სქემებისთვის, რუკებისთვის) კოორდინატებად გამოიყენება ციური რუკის ცენტრის სწორი ამოსვლა (Right Ascension - სწორი, პირდაპირი ამოსვლა), ან რუკაზე გამოსახული ცის არის დასავლეთისა და აღმოსავლეთის საზღვრების სწორი ამოსვლა და რუკის

ცენტრის დახრილობა, ან რუკაზე გამოსახული ცის არის ჩრდილოეთისა და აღმოსავლეთის საზღვრების დახრილობა.

სწორი ამოსვლა აღინიშნება “RA” - თი ან მისი ექვივალენტით სხვა ენაზე და/ან დამწერლობაში, რომელსაც უნდა მოსდევდეს საათები და, როდესაც საჭიროა წუთები და წამები 24 საათის ფარგლებში.

დახრილობა (declination) აღინიშნება “Decl.” - ით ან მისი ექვივალენტით სხვა ენაზე და/ან დამწერლობაში, რომელსაც უნდა მოსდევდეს გრადუსები (°) და, თუ საჭიროა წუთები (') და წამები (") 360° გრადუსის ფარგლებში, წინ პლუს ნიშნით (+) ჩრდილოეთის ციური ნახევარსფეროსთვის და მინუს ნიშნით (-) სამხრეთის ციური ნახევარსფეროსთვის.

სწორი ამოსვლა დახრილობისგან გამოიყოფა დახრილი ხაზით (/ - diagonal slash) შუალედების გარეშე. თუ მოცემულია ორი სწორი ამოსვლა და ორი დახრილობა, მაშინ ჩაიწერება ორივე წყვილი და მათ შორის იწერება “to” ან მისი ექვივალენტით სხვა ენაზე და/ან დამწერლობაში. როდესაც მოცემულია კოორდინატები, მაშინ აუცილებლად იქნება მოცემული ცნობა ბუნიაობის შესახებ. ბუნიაობა გამოისახება წლის აღმნიშვნელი რიცხვით, რომელსაც წინ უძღვის შემოკლება “eq” (equinox - ბუნიაობა) ან მისი ექვივალენტით სხვა ენაზე და/ან დამწერლობაში. ცნობა ეპოქის შესახებ ჩაიწერება მაშინ, როდესაც ცნობილია რომ ბუნიაობის წელი განსხვავდება ეპოქისგან და ისინი ერთმანეთისგან გამოიყოფა მძიმით. ეპოქა აღინიშნება “epoch” – ით ან მისი ექვივალენტით სხვა ენაზე და/ან დამწერლობაში. მაგალითები:

(RA 16. hr. 30 min. to 19 hr. 30 min./Decl. -16° to -49° ; eq. 1950, epoch 1948)

(RA 16 hr./Decl. -23° ; eq. 1950)

(RA 2 hr./Decl. +30° ; eq. 1950)

(RA 2 hr. 00 min. to 2 hr. 30 min./Decl. -30° to 45° ; eq. 1950)

იმ რუკებისთვის, რომელთა ცენტრი პოლუსზეა, აღინიშნება დახრილობის ზღვარი (limit). მაგ.: (Centered at South Pole/Decl. limit -60°).

4 გამოქვეყნების, გავრცელების და ა.შ. სფერო

4.1 გამოქვეყნების და/ან გავრცელების ადგილი

4.2 გამომცემელი და/ან გამავრცელებელი

4.3 ცნობები გამავრცელებლის ფუნქციის შესახებ (ფაკულტატიური)

4.4 გამოქვეყნების და/ან გავრცელების თარიღი

4.5 წარმოების ადგილი (ფაკულტატიური)

4.6 მწარმოებელი (ფაკულტატიური)

4.7 წარმოების თარიღი (ფაკულტატიური)

4.8 სპეციალური (განსაკუთრებული) შემთხვევები

პუნქტუაციის შაბლონები

- A. გამოქვეყნების, გავრცელების და ა.შ. სფეროს წინ უძღვის წერტილი, ინტერვალი, ტირე, ინტერვალი (. -).
- B. გამოქვეყნების მეორე ან შემდგომ ადგილს წინ უძღვის ინტერვალი, წერტილმძიმე, ინტერვალი (;).
- C. ყოველ სახელს წინ უძღვის ინტერვალი, ორი წერტილი, ინტერვალი (:).
- D. ცნობები გამავრცელებლის ფუნქციის შესახებ თავსდება კვადრატულ ფრჩხილებში ([]).
- E. გამოქვეყნების თარიღს წინ უძღვის მძიმე და ინტერვალი (,).
- F. წარმოების ადგილი, ტიპოგრაფიის ან დამამზადებლის სახელი და წარმოების თარიღი მოთავსებულია ერთ წყვილ მრგვალ ფრჩხილებში (()). მრგვალი ფრჩხილების შიგნით გამოიყენება იგივე პუნქტუაცია, რაც B, C და E-ში.

მაგალითები

- . - გამოქვეყნების ადგილი : გამომცემლობა, თარიღი
- . - გამოქვეყნების ადგილი : გამომცემლობა ; გამოქვეყნების ადგილი : გამომცემლობა, თარიღი
- . - გამოქვეყნების ადგილი ; გამოქვეყნების ადგილი : გამომცემლობა, თარიღი (ბეჭდვის ადგილი : ტიპოგრაფიის სახელი, თარიღი)
- . - გამოქვეყნების ადგილი : გამომცემლობა, თარიღი ; გავრცელების ადგილი : გამავრცელებლის სახელი [ფუნქცია], თარიღი

4.0 ბეჭდილობითი ცნობები (imprint) არის ის ცნობები, რომელშიც აღიწერება გამოცემის (გამოქვეყნების) ან გამოშვების (დაბეჭდვის) ინფორმაცია [სად, ვინ, როდის]. ფაქსიმილური გამოცემის ან სხვა ფოტოგრაფული გადაბეჭდვის (reprint) შემთხვევაში, გადაბეჭდვის ადგილი, გადაბეჭდილი გამოცემის გამომცემლობის დასახელება და გადაბეჭდვის თარიღი ჩაიწერება მე-4 სფეროში. იმ გამოცემის (ორგინალის) ბეჭდილობითი ცნობები, რომელიც იქნა რეპროდუცირებული, ჩაიწერება მე-7 სფეროში.

მაგ. . – London : London Topographical Society, 1898

Note: Facsimile reprint. Originally published, London : R. Walton, [1654]

4.1 გამოქვეყნების და/ან გავრცელების ადგილი

4.1.1 გამოქვეყნების და/ან გავრცელებლის ადგილად მიიჩნევა ინფორმაციის დაწესებული წყაროდან აღებული ქალაქის ან სხვა ადგილის დასახელება, რომელიც დაკავშირებულია გამომცემლობასთან (ან ძირითად

გამომცემლობასთან თუ რამოდენიმე), ან გამავრცელებელთან. თუ არ არის მითითებული გამომცემელი ან გამავრცელებელი, მაშინ მითითებულია ის ადგილი, სადაც მოცემული პუბლიკაცია იყო გამოშვებული ან გავრცელებული.

4.1.2 თუ გამოცემის რამოდენიმე ადგილია დაკავშირებული ერთ გამომცემელთან ან გამავრცელებელთან, მაშინ ჩაიწერება ის ადგილი, რომელიც გამოყოფილია პოლიგრაფიული მეთოდით ან პირველია თანამიმდევრობაში. თუ ადგილი არ არის გამოყოფილი პოლიგრაფიულად და არც თანამიმდევრობითაა ადგილების სახელები დალაგებული, მაშინ გამოცემის ადგილის შერჩევა ხდება ბიბლიოგრაფიული სააგენტოს მიერ.

მაგ.: . – London ; New York ; Paris [etc.]
. – Berlin ; Koln ; Frankfurt am Main
. – Wien [etc.]

4.1.3 როდესაც მოცემულია ერთზე მეტი გამომცემელი, გამოცემის ადგილი ყველა გამომცემლისათვის თავსდება უშუალოდ მის წინ, თუ გამოცემის ადგილი არ არის ერთიდაიგივე ყველასათვის.

4.1.4 როდესაც მოცემულია ორივე, გამომცემელიც და გამავრცელებელიც, მაშინ გავრცელების ადგილი ჩაიწერება იმ შემთხვევაში, თუ ის განსხვავდება გამოცემის ადგილისაგან.

4.1.5. გამოცემის ან გავრცელების ადგილი ჩაიწერება იმ ორთოგრაფიული ფორმით და ბრუნვაში, როგორც ეს მოყვანილია გამოცემაში.

მაგ.: . - V Praze

4.1.6 თუ აუცილებელია გამოცემის ან გავრცელების იდენტიფიკაციისათვის ადგილის დაზუსტება, მაშინ შეიძლება დაემატოს ქვეყნის, შტატის და ა.შ. დასახელება. ის თავსდება მრგვალ ფრჩხილებში თუ გადაწერილია ინორმაციის დაწესებული წყაროდან, ან თავსდება კვადრატულ ფრჩხილებში, თუ აღებულია სხვა წყაროდან.

მაგ.: . - Cambridge (Mass.)
. – Cambridge [England]
. - Santiago [Chile]
. - London [Ontario]

იდენტიფიკაციის აუცილებლობის შემთხვევაში გამოცემის ადგილს შეიძლება დაემატოს გამომცემლის ან გამავრცელებლის სრული მისამართი. ის თავსდება მრგვალ ფრჩხილებში თუ გადაწერილია ინფორმაციის დაწესებული წყაროდან ან კვადრატულ ფრჩხილებში, თუ აღებულია სხვა წყაროდან.

მაგ.: . – St-Bruno-de-Montarville, Qué (1985 La Duchesse)

. – Vancouver (571 Howe Street)

4.1.7 იდენტიფიკაციის აუცილებლობის შემთხვევაში გამოცემის ადგილის ალტერნატიული ან დაზუსტებული ფორმა შეიძლება დამატებულ იქნას (იხ. 0.10), ჩასმული კვადრატულ ფრჩხილებში.

მაგ.: . - Christiania [i.e. Oslo]
. - Lerpwl [i.e. Liverpool]

4.1.8 თუ გამოცემის ან გავრცელების ადგილის დასახელება მოყვანილია ინფორმაციის დაწესებულ წყაროში ერთზე მეტ ენაზე და/ან დამწერლობაში, მაშინ აღწერილობაში თავსდება დასახელების ის ფორმა, რომელშიც მოცემულია კარტოგრაფიული მასალის ძირითადი სათაური. თუ ეს კრიტერიუმი მიუღებელია, მაშინ გადაიწერება ადგილის დასახელების ის ფორმა, რომელიც მოცემულია პუბლიკაციის ენაზე ან მოცემულია პირველი. პარალელური ცნობები შეიძლება მოცემული იყოს შემდეგი პუნქტუაციის წანამძღვრებით: ინტერვალი, ტოლობის ნიშანი, ინტერვალი. თუ პარალელური ცნობები არ არის, მაშინ მათი არ არსებობა არ აღინიშნება.

მაგ.: . - Brussel = Bruxelles
. – Bern = Berne

4.1.9 როდესაც გამოცემის ან გავრცელების ადგილი არსად არ არის მოყვანილი კარტოგრაფიულ მასალაზე(ში), მაგრამ ცნობილია ქალაქის დასახელება, მაშინ ის ჩაიწერება კვადრატულ ფრჩხილებში. თუ გამოცემის ადგილი ზუსტად არ არის ცნობილი, მაშინ გამოცემის სავარაუდო ადგილი ჩაიწერება კვადრატულ ფრჩხილებში კითხვის ნიშნით.

მაგ.: . – [Evry]
. - [Hamburg ?]

4.1.10 როდესაც არ შეიძლება მოვიყვანოთ ქალაქის დასახელება, მაშინ მის მაგივრად ჩაიწერება შტატის, პროვინციის ან ქვეყნის დასახელება იმავე დებულებების თანახმად, რომლებიც ეხება ქალაქის დასახელებას.

მაგ. . – Canada

სარედაქციო შენიშვნა: ცნობილია როგორც გამოცემის ადგილი; მოყვანილი იყო დაწესებულ წყაროში.

. – [Surrey]

სარედაქციო შენიშვნა: ცნობილია როგორც გამოცემის ადგილი; მოყვანილი არ იყო კარტოგრაფიულ მასალაზე(ში).

. – [Guatemala?]

სარედაქციო შენიშვნა: ცნობილია როგორც გამოცემის სავარაუდო ადგილი.

4.1.15 როდესაც არ შეიძლება არავითარი გამოცემის ადგილის მოყვანა, მაშინ ჩაიწერება კვადრატულ ფრჩხილებში მოთავსებული აბრავიატურა "s.l." (sine loco) ან მისი ექვივალენტი სხვა დამწერლობაში.

მაგ. . - [S.L.]

. - [B.M.]

4.2 გამომცემელი და/ან გამავრცელებელი

4.2.1 როდესაც კარტოგრაფიულ მასალაზე(ში) დასახელებულია ერთზე მეტი გამომცემელი, მაშინ ჩაიწერება ის, რომელიც მოცემულია პირველი. თუ გამომცემელთა სახელები არ რიგით არის დალაგებული, მაშინ გამომცემლის შერჩევა ხდება ბიბლიოგრაფიული სააგენტოს მიერ.

მეორე და მომდევნო გამომცემლები, შეიძლება იყოს ჩაწერილი. მაგ.:

. – London : The Times ; Edinburgh : John Bartholomew & Son

. – Paris : Institut géographique national ; Clermont-Ferrand : Ed. Parc des Volcans

როდესაც მეორე ან მომდევნო გამომცემლები გამოტოვებულია, გამოტოვება შეიძლება იყოს აღნიშნული შემოკლებით "etc." ან მისი ექვივალენტით სხვა დამწერლობაში და ჩასმული კვადრატულ ფრჩხილებში.

მაგ. . – London : The Times [etc.]

4.2.2 როდესაც ინფორმაციის დაწესებულ წყაროში მოყვანილია ორივე, გამომცემელიც და გამავრცელებელიც, მაშინ ამ ელემენტში შეიძლება ჩაიწეროს გამავრცელებელიც. როდესაც გამავრცელებელი მოყვანილია სხვა წყაროში, ის შეიძლება ჩაიწეროს მე-7 სფეროში. თუ დასახელებულია მხოლოდ გამავრცელებელი, ის უნდა ჩაიწეროს მოცემულ სფეროში.

4.2.3 გამომცემლის (გამომცემლობის) ან გამავრცელებლის (გამავრცელებელი ორგანიზაციის) გვარი (დასახელება) შეიძლება მოცემული იყოს შემოკლებული ფორმით, თუ მათი გაგება და იდენტიფიკაცია სიძნელეებთან არ იქნება დაკავშირებული.

მაგ.: : H.M. Gousha

Editorial comment. Publisher's name appears as The H.M. Gousha Company

: Bietti

სარედაქციო შენიშვნა: გამომცემლის გვარი მოცემულია როგორც Casa editrice Bietti

4.2.4 როდესაც გამომცემლის (გამომცემლობის) ან გამავრცელებლის (გამავრცელებელი ორგანიზაციის) გვარი (დასახელება) სრულად არის მოცემული I სფეროში, მაშინ იგი შეიძლება გამეორებულ იქნას მე-4 სფეროში

სრული ფორმით, შემოკლებული ფორმით ან მაიდენტიფიცირებელი ფრაზით. კვადრატული ფრჩხილები არ გამოიყენება შემოკლებული ფორმისათვის მაშინაც კი, როდესაც შემოკლებული ფორმა არ არის მოყვანილი ინფორმაციის დაწესებულ წყაროში.

მაგ.: Société d'éditions géographiques may be given as: S.E.G. when it appears in full as a statement of responsibility in area 1.

4.2.5 როდესაც გამომცემლის (გამომცემლობის) ან გამავრცელებლის (გამავრცელებელი ორგანიზაციის) გვარი (დასახელება) მოყვანილია ინფორმაციის დაწესებულ წყაროში ერთზე მეტ ენაზე და/ან დამწერლობაში, მაშინ აღწერილობაში თავსდება დასახელების ის ფორმა, რომელშიც მოცემულია კარტოგრაფიული მასალის ძირითადი სათაური. თუ ეს კრიტერიუმი მიუღებელია, მაშინ გადაიწერება გამომცემლის ან გამავრცელებლის ის ენობრივი ფორმა, რომელიც მოცემულია პირველი ან რომელიც მოცემულია პუბლიკაციის ენაზე.

პარალელური ცნობები შეიძლება მოცემული იყოს შემდეგი პუნქტუაციის წანამძღვრებით: ინტერვალი, ტოლობის ნიშანი, ინტერვალი. თუ პარალელური ცნობები არ არის, მაშინ მათი არ არსებობა არ აღინიშნება.

მაგ.: . – Bern : Bundeskanzlei = Berne : Chancellerie fédérale

4.2.6 უცნობი გამომცემლის და გამავრცელებლის მაგიერ ტიპოგრაფია არ ჩაიწერება. თუმცა, როდესაც პირი ან კოლექტივი ერთდროულად ასრულებს ტიპოგრაფის და გამომცემლის ან გამავრცელებლის ფუნქციებს ან თუ მისი პასუხისმგებლობა გაურკვეველია, მაშინ დაშვებულია, რომ ტიპოგრაფია იყოს აგრეთვე გამომცემელიც.

მაგ.: . – Paris : Institut géographique national

Editorial comment: I.G.N. is both a publisher and a manufacturer

4.2.7 როდესაც არ შეიძლება არავითარი გამომცემლის ან გამავრცელებლის მოყვანა, მაშინ ჩაიწერება კვადრატულ ფრჩხილებში მოთავსებული აბრავიატურა " s.n." (sine nomine) ან მისი ექვივალენტი სხვა დამწერლობაში.

მაგ.: . - Paris: [s.n.]

. - [S. l. : s.n.]

4.3 ცნობები გამავრცელებლის ფუნქციის შესახებ (ფაკულტატიური)

4.3.1 როდესაც ინფორმაციის დაწესებულ წყაროში, როგორც ბეჭდილობითი ცნობების განუყოფელი ნაწილი, მოთავსებულია ცნობები, რომლებიც აღნიშნავენ გამავრცელებლის ფურქციას, მაშინ ეს ცნობები ჩაიწერება მთლიანად.

მაგ.: : to be sold by Jas. Gardner

4.3.2 როდესაც გამავრცელებლის ფუნქცია ცხადად არ არის მითითებული, მაშინ კვადრატულ ფრჩხილებში შეიძლება დამატებით იქნას მოყვანილი სიტყვა ან მოკლე ფრაზა, რომელიც აღნიშნავს მისი მოღვაწეობის ხასიათს.

მაგ.: . – Ottawa : Department of Energy, Mines and Resources : Information Canada [distributor]

. – København : Geodaetisk Institut ; [London] : Stanford [distributor]

4.4 გამოცემის და/ან გავრცელების თარიღი

4.4.1 გამოცემის ან ერთჯერადი ამონაბეჭდის გამოქვეყნების თარიღი უნდა იყოს ჩაწერილი აღწერილობაში.

4.4.2 როდესაც ერთი და იგივე თარიღი ეკუთვნის გამოცემას და გავრცელებას, ან ერთზე მეტ გამომცემელს ან გამავრცელებელს, მაშინ ის მოსდევს ბოლო სახელს ან ცნობებს ფუნქციის შესახებ.

მაგ.: . – [Paris] : Institut géographique national ; [Châteauroux] : Chambre d'agriculture de l'Indre ; Blois : Chambre d'agriculture du Loir-et-Cher, 1981

. - New York : Sterling [etc.] ; London : distributed by Ward Lock, 1977

4.4.3 თუ გამოქვეყნების თარიღი განსხვავდება გავრცელების თარიღისაგან, თითოეული თარიღი მოსდევს შესაბამის სახელს (გვარს ან დასახელებას) ან ცნობებს ფუნქციის შესახებ.

4.4.4 გრეგორიანული კალენდრის თარიღი ჩაიწერება არაბული ციფრებით. არაგრეგორიანული კალენდრის თარიღი კი ჩაიწერება ფორმით, როგორშიც ის არის მოცემული პუბლიკაციაში გრეგორიანული კალენდრის შესაბამისი ექვივალენტის მითითებით კვადრატულ ფრჩხილებში, თუ შესაძლებელია ამ ექვივალენტის დადგენა.

მაგ.: , 1969

, 5730 [1969 ან 1970]

, 4308 [1975]

, 1398 [1973 or 1974]

4.4.5 როდესაც ცნობილია, რომ გამოცემაში მოყვანილი გამოქვეყნების წელი მცდარია, ის აღწერილობაში ისევე გადაიწერება, როგორც მოცემულია გამოცემაში, ხოლო სწორი თარიღი კი იწერება დამატებით კვადრატულ ფრჩხილებში.

მაგ. , 1697 [ე.ი. 1967]

4.4.6 როდესაც პუბლიკაციაში არ არის მმოყვანილი გამოქვეყნების ან გავრცელების თარიღი, მაშინ მის ადგილას იწერება კოპირაიტის (საავტორო უფლების ალების) ან დაბეჭვდის თარიღი. ორივე თარიღი აღინიშნება შესაბამისად.

მაგ. , cop 1969
, 1981 printing

კოპირაიტის (საავტორო უფლების ალების) თარიღი შეიძლება დამატებული იქნეს გამოცემის ან გავრცელების თარიღთან, თუ ბიბლიოგრაფიული სააგენტო ჩათვლის ამას საჭიროდ.

მაგ. , 1969, cop. 1937

4.4.7 როდესაც არ შეიძლება დადგინდეს არც გამოქვეყნების ან გავრცელების და არც კოპირაიტის (საავტორო უფლების ალების) ან დაბეჭვდის თარიღი, მაშინ ჩაიწერება მიახლოვებული თარიღი გამოცემის ან გავრცელების შესახებ მოთავსებული კვადრატულ ფრჩხილებში.

მაგ. , [ca 1835]
, [1969 ?]
, [196 - ?]

4.4.8 პუბლიკაციის აღწერილობაში, რომელიც შედგება ნაწილების ან ცალკეული გამოშვებებისაგან, რომლებიც გამოდიან წლების განმავლობაში, ჩაიწერება პირველი და ბოლო ნაწილის, გამოშვების თარიღები შეერთებული დეფიზით.

მაგ. . – Stuttgart : Ficher, 1968-1973

4.4.9 ხელნაწერი კარტოგრაფიული მასალის შესრულების თარიღი, თუ იგი უკვე არ არის ჩართული პირველ სფეროში, შეიძლება განხილულ იქნას როგორც გამოქვეყნების თარიღი.

მაგ.: [Dog Creek Indian Reserve 46, Manitoba] / signed H. Martineau. – Scale [1:6 336], 50 chains to 1 in. – [Ca 1888]

4.5 დაბეჭვდის ან წარმოების ადგილი (ფაკულტატიური)

&

4.6. ტიპოგრაფიის ან საწარმოს დასახელება (ფაკულტატიური)

4.5.1 & 4.6.1 დაბეჭვდის ან წარმოების ადგილი და ტიპოგრაფიის ან საწარმოს დასახელება აუცილებლად უნდა იყოს ჩაწერილი თუ ისინი მოცემულია გამოცემაში, ხოლო გამოცემის ან გავრცელების ადგილი, ისევე როგორც გამომცემლი ან გამავრცელებელი უცნობია

მაგ.: . – [S.l.: s.n.], 1960 (Paris : impr. Michard)

. - [S.I. : s.n.], 1974 (Manchester : Unity Press)

4.5.2 & 4.6.2 როდესაც დაბეჭდვის ან წარმოების ადგილი და ტიპოგრაფიის ან საწარმოს დასახელება მოცემულია გამოცემაში, ისინი შეიძლება ჩაწერილი იყოს დამატებით გამოქვეყნების ან გავრცელების ადგილის შემდეგ, ან გამომცემლის ან გამავრცელებლის შემდეგ ორივე ტიპის ცნობების შემდეგ.

მაგ.: . – Paris : Ministère de l'Intérieur, 1979 (Bourges : Tardy Quercy)

4.5.3 & 4.6.3 როდესაც მოცემულია დაბეჭდვის ან წარმოების რამოდენიმე ადგილი და ტიპოგრაფიის ან წარმოების რამდენიმე დასახელება, მაშინ იხმარება იგივე პუნქტუაცია, როგორცაა გამოყენებული გამოქვეყნების ან გავრცელების რამოდენიმე ადგილისათვის და რამოდენიმე გამომცემლის ან გამავრცელებლისათვის.

მაგ. (Budapest : Kossuth ny. ; Debrecen : Alföldi ny.)

4.7 დაბეჭდვის ან წარმოების თარიღი (ფაკულტატიური)

4.7.1 თუ დაბეჭდვის ან წარმოების თარიღი მოცემულია გამოცემის ან გავრცელების თარიღის ადგილას (იხ. 4.4.6), იგი არ მეორდება მოცემულ ელემენტში.

4.7.2 თუ დაბეჭდვის ან წარმოების თარიღი განსხვავდება სხვა უკვე მოცემული თარიღებისაგან (გამოცემის ან გავრცელების თარიღი, ან კოპირაიტის თარიღი) დაბეჭდვის ან წარმოების თარიღიც შეიძლება აგრეთვე იყოს ჩაწერილი.

4.7.3 დაბეჭდვის ან წარმოების თარიღი შეიძლება მოცემული იყოს როგორც ელემენტი ტიპოგრაფიის ან წარმოების დასახელების შემდეგ ან დამოუკიდებლად. ბოლო შემთხვევაში თარიღის ამ მნიშვნელობის განმარტებისათვის დამატებით ჩაიწერება სიტყვა ან მოკლე ფრაზა.

მაგ.: . – Amiens : Association d'étude et de cartographie régionale, 1975 (Amiens : Yvert, 1976)

. – Amiens : Association d'étude et de cartographie régionale, 1975 (1976 impr.)

. – London : Red Lion Press, 1934 (Surrey : S. Matthewman, 1935)

. – London : Hutchinson, 1968 (1971 printing)

5. ფიზიკური აღწერილობის სფერო

5.1 სპეციფიკური მასალის აღნიშვნა და მოცულობა

5.2 სხვა ფიზიკური მახასიათებლები

5.3 ზომები

5.4 ცნობები თანმხლები მასალის შესახებ (ფაკულტატიური)

პუქტუაციის სქემა

- A. ფიზიკური აღწერის სფეროს წინ უძღვის წერტილი, შუალედი, ტირე, შუალედი.
- B. სხვა ფიზიკური მახასიათებლებს წინ უძღვის შუალედი, ორი წერტილი, შუალედი.
- C. ზომებს წინ უძღვის შუალედი, წერტილ–მძიმე, შუალედი.
- D. ცნობებს თანმხლები მასალის შესახებ წინ უძღვის შუალედი, პლუს ნიშანი (+), შუალედი.

5.1 სპეციფიკური მასალის აღნიშვნა და მოცულობა

5.1.1 სპეციფიკური მასალის აღნიშვნა განსაზღვრავს კარტოგრაფიული მასალის კონკრეტულ კლასს (ტიპს), რომელსაც მიეკუთვნება მოცემული კარტოგრაფიული მასალა და ჩაიწერება იმ ენაზე, რომელსაც ირჩევს ბიბლიოგრაფიული სააგენტო (ინგლისური ტერმინების სია მოცემულია ISBD(CM) – ის C დანართში და ემთხვევა იუნიმარკის 124 – ე ველის \$x ქვეველში მოცემულ სიას).

5.1.2 ფიზიკური ერთეულების რაოდენობა, რომელთაგანაც შედგება მოცემული კარტოგრაფიული მასალა ჩაიწერება არაბული ციფრებით მასალის სპეციფიკური აღნიშვნის წინ.

მაგ.: . – 1 atlas

. – 2 diagrams

. – 1 map

. – 3 maps on 1 sheet

. – 1 map on 2 sheets

5.2 სხვა ფიზიკური მახასიათებლები

სხვა ფიზიკური მახასიათებლები შეიცავენ ცნობებს დამზადების ან წარმოების მეთოდის შესახებ, ფერს, ცნობას მასალის შესახებ, რისგანაც დამზადებულია კარტოგრაფიული მასალა და ა.შ. იგულისხმება, რომ კარტოგრაფიული მასალა პოლიგრაფიულად არის დამზადებული, წინააღმდეგ შემთხვევაში „სხვა ფიზიკური მახასიათებლებში“ უნდა იყოს მითითებული დამზადების ან წარმოების მეთოდი.

მაგ.: . – 1 map : col., folded in cover

. – 1 map : ms., col.

. – 1 model : plaster

. – 1 globe : wood

. – 1 map : ink drawing, col.

. – 1 map : photo reprod.

. – 1 map : transparency, col.

. – 1 map : both sides, col.

. – 2 maps : back to back, col.

5.3 ზომები

5.3.1 კარტოგრაფიული მასალის ზომები გამოისახება სანტიმეტრებში. გაზომვის შედეგს ამრგვალევენ მომდევნო მთელ სანტიმეტრამდე. გამოიყენება შემოკლება “cm” ან მისი ექვივალენტი სხვა ენაზე და/ან დამწერლობაში.

5.3.2 ორგანოზომილებიანი კარტოგრაფიული მასალის ზომები, გარდა წრიულისა, ჩაიწერება შემდეგი სახით: სიგრძე x სიგანე. სამგანზომილებიანი კარტოგრაფიული მასალების, გარდა გლობუსებისა და სფერული სექტორებისა, ჩაიწერება შემდეგი სახით: სიგრძე x სიგანე x სიმაღლე. გლობუსები, სფერული სექტორები და ორგანოზომილებიანი წრიული კარტოგრაფიული მასალები იზომება მათი დიამეტრის სიგრძით სანტიმეტრებში: cm diam. (რომელიც მიიღება წრეწირის სიგრძის გაყოფით π რიცხვზე). თუ საწინააღმდეგო არ არის მითითებული, ზომები უჩვენებენ კარტოგრაფიული მასალის იმ ნაწილის ზომებს, რომლებზეც გამოსახულია თვით გეოგრაფიული არე.

მაგ.: – 1 map : col. ; 65 x 40 cm

. – 1 model : col., plastic ; 45 x 35 x 2 cm

. – 1 globe : col., relief pressed from metal ; 23 cm diam.

5.3.3 შეიძლება იქნეს მოცემული დამატებითი ზომები ისეთები, როგორცაა დაკეცილი რუკის ზომები, რამდენიმე ფურცლისგან შემდგარი რუკის ცალკეული ფურცლის ზომები, ან ერთ კონტეინერში გაერთიანებული რუკების ცალკეული რუკის ზომები. ასეთ შემთხვევაში, გაურკვევლობის თავიდან ასაცილებლად, სიტყვიერად უნდა იქნეს მითითებული თუ რას ეხება დამატებითი ზომები. მაგ.: . – 2 maps : col. ; 60 x 40 cm each sheet

. – 1 map in 365 sheets : col. ; 60 x 90 cm each or smaller

. – 1 map in sheets : col. ; 90 x 50 cm each or smaller folded in cover 25 x 16 cm

. – 1 map : col. ; 20 x 31 cm on sheet 37 x 50 cm

. – 1 map : col. ; 9 x 30 cm on sheet 40 x 60 cm, folded to 21 x 10 cm

. – 1 map in 4 sheets : col. ; 40 x 60 cm each, assembled 80 x 20 cm

. – 1 map : col. ; double hemisphere, 6 cm diam. each, on sheet 21 x 15 cm

. – 1 map : microfiche, col. ; 15 x 10 cm

5.4 ცნობები თანმხლები მასალის შესახებ (ფაკულტატიური)

5.4.1 „თანმხლები მასალა“ აღნიშნავს კარტოგრაფიული მასალის ცალკე ნაწილს, რომელიც ჯერ არ იყო განსაზღვრული ფიზიკური აღწერილობის სფეროში და რომელიც გამოიცა კარტოგრაფიულ მასალასთან ერთად. თანმხლები მასალის ბუნების, რაოდენობის და მოცულობის მიხედვით იგი შეიძლება აიწეროს სხვადასხვა გზით:

a. როგორც აღწერილობის ცალკე ერთეული

b. მრავალ–დონიანი აღწერილობით

c. შენიშვნების სფეროში

d. ფიზიკური აღწერილობის სფეროს ბოლოში.

როდესაც თანმხლები მასალა აღწერილია ფიზიკური აღწერილობის სფეროს ბოლოში, მაშინ დაცული უნდა იყოს შემდეგი წესი:

5.4.2 ცნობა თანმხლები მასალის შესახებ უნდა იყოს ჩაწერილი სიტყვით ან ფრაზით, რომელიც მიუთითებს მის ბუნებაზე.

მაგ.: . – 1 map : col. ; 108 x 73 cm, folded to 30 x 21 cm + memoir
. – 1 globe : col. ; 23 cm diam. + gazetteer

5.5 ატლასები

ატლასების ფიზიკური აღწერილობა, როდესაც ისინი აიწერებიან როგორც მონოგრაფიები, უნდა იქნეს ჩაწერილი ISBD(M) – ის წესებით.

მაგ.: . – 1 atlas (xiv, 226, 192 p.) : chiefly maps ; 37 cm

6. სერიის სფერო

შესავალი

სფერო 6 გამოიყენება მხოლოდ მაშინ, როდესაც პუბლიკაციის ყველა ნაწილი გამოქვეყნებულია (ან უნდა გამოქვეყნდეს) ერთსა და იმავე სერიაში ან ქვესერიაში. სხვა შემთხვევაში ცნობები სერიის ან ქვესერიის შესახებ, შეიძლება მოცემული იყოს მე-7 სფეროში.

თუ პუბლიკაცია ეკუთვნის ერთზე მეტ სერიას ან ქვესერიას, მაშინ სფერო მეორდება.

სერიისა და ქვესერიის აღწერილობის შემთხვევაში, აუცილებელია ISBD(S)-ის მიღება მხედველობაში იმ ელემენტების გასაგებად, რომლებიც მიეკუთვნება მე-6 სფეროს. (მაგ.: წყაროების ამორჩევა, მონაცემთა გადაჩაწერა). განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ისეთი ტერმინების განმარტება როგორცაა "საერთო სათაური" და "დაქვემდებარებული სათაური" ISBD (S)-ის 0.3.3.1-ში, რომელთა თანახმად ეს ტერმინები, მოიცავენ a) ყველა საერთო და კერძო სათაურებს და b) ძირითადი სერიების და ქვესერიების იმ სათაურებს, რომლებშიც ქვესერიის სათაური ითვლება დაქვემდებარებულ სათაურად.

6.1. სერიის ან ქვესერიის ძირითადი სათაური.

6.2. სერიის ან ქვესერიის პარალელური სათაური.

6.3. სერიის ან ქვესერიის სხვა ცნობები სათაურის შესახებ (ფაკულტატიური).

6.4. ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც მიეკუთვნება სერიას ან ქვესერიას.

6.5. სერიის ან ქვესერიის საერთაშორისო სტანდარტული სერიალური ნომერი.

6.6. ნუმერაცია სერიის ან ქვესერიის შიგნით.

პუნქტუაციის შაბლონები

A. სერიის სფეროს წინ უძღვის წერტილი, ინტერვალი, ტირე, ინტერვალი (. -).

B. სერიის ყველა ცნობები თავსდება მრგვალ ფრჩხილებში (()).

C. მეორე და ყოველი მომდევნო სერიის ცნობებს წინ უძღვის ინტერვალი.

D. სერიის ყოველ პარალელურ სათაურს წინ უძღვის ინტერვალი, ტოლობის ნიშანი და ინტერვალი (=).

E. ყოველ სხვა ცნობებს სათაურის შესახებ წინ უძღვის ორი წერტილი ინტერვალბით ორივე მხრიდან (:).

F. პირველად ცნობებს პასუხისმგებლობის შესახებ, წინ უძღვის ინტერვალი, დახრილი ხაზი, ინტერვალი (/).

G. ყოველ მომდევნო ცნობებს პასუხისმგებლობის შესახებ წინ უძღვის ინტერვალი, წერტილმძიმე, ინტერვალი (;), თუ ეს ცნობები არ ითვლება როგორც ერთი მთლიანი ფრაზა.

H. სერიის საერთაშორისო სტანდარტულ სერიალურ ნომერს წინ უძღვის მძიმე, ინტერვალი (,).

I. სერიისა და ქვესერიის შიგნით ნუმერაციას წინ უძღვის ინტერვალი, წერტილმძიმე, ინტერვალი (;).

J. ნაკვეთის ან ქვესერიის აღნიშვნას ან დაქვემდებარებულ სათაურს, რომლებიც მოსდევს საერთო სათაურს, წინ უძღვის წერტილი ინტერვალბით მის შემდეგ (.)

K. დაქვემდებარებულ სათაურს, რომელსაც მოსდევს ნაკვეთის ან ქვესერიის აღნიშვნას წინ უძღვის მძიმე, ინტერვალბით მის შემდეგ (,).

მაგალითები

. - (პირველი სერია) (მეორე სერია)

. - (სერიის ძირითადი სათაური = სერიის პარალელური სათაური)

. - (სერიის ძირითადი სათაური : სხვა ცნობები სათაურის შესახებ / ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც მიეკუთვნება სერიას ; სერიის შიგნით ნუმერაცია).

. - (სერიის ძირითადი სათაური, ISSN ; სერიის შიგნით ნუმერაცია)

. - (საერთო სათაური. ნაკვეთის ან ქვესერიის აღნიშვნა, დაქვემდებარებული სათაური)

. - (საერთო სათაური. დაქვემდებარებული სათაური = პარალელური საერთო სათაური. პარალელური დაქვემდებარებული სათაური)

6.1 სერიის ან ქვესერიის ძირითადი სათაური

6.1.1 სერიის ან ქვესერიის ძირითადი სათაური შეესაბამება ბიბლიოგრაფიულ აღწერილობაში სერიის ძირითად სათაურს ან ქვესერიის ძირითად სათაურს, როცა ისინი აღიწერებიან როგორც სერიალური გამოცემა, თანახმად ISBD(S)-ის 1 სფეროს დებულებებისა.

მაგ.: . - (Bartholomew world travel series)

. - (Plan Guide Blay)

. - (JRO-Panoramakarte)

. - (Guides et plans Edicart's)

6.1.2 ძირითადი სათაური ჩაიწერება იმ სახით, როგორც არის ის მოცემული ინფორმაციის დაწესებულ წყაროში. ის გადაიწერება სიტყვებამდე სიზუსტით, მაგრამ არ არის აუცილებელი დიდი ასოებისა და პუნქტუაციის გამოყენება.

6.1.3 როდესაც ქვესერიას გააჩნია განსხვავებული სათაური, მაშინ იგი ჩაიწერება მე-6 სფეროში. მთავარი სერიის სათაური თავსდება მე-7 სფეროში.

მაგ.: . – (Land resources of central Nigeria)

Note: Main series: Land resource study

6.1.4 როდესაც ძირითადი სათაური შედგება საერთო სათაურისაგან და ნაკვეთის ან ქვესერიის დაქვემდებარებული სათაურისაგან, პირველად მოიყვანება საერთო სათაური, ხოლო შემდეგ ნაკვეთის ან ქვესერიის აღნიშვნა და /ან მათი სათაურები. საერთო სათაური არ მეორდება მე-7 სფეროში.

მაგ.: . – (Historischer Atlas von Bayern. Tell Altbayern ; Heft 47)

. - (Biblioteca rombnica hispbnica. I, Tratados y monografias)

. - (Cass library of African studies.Africana modern library)

6.1.5 როდესაც პუბლიკაცია შეადგენს მრავალტომიანი პუბლიკაციის ცალკეულ ნაწილს, მაშინ სერიის ძირითად სათაურს წარმოადგენს მრავალტომიანი პუბლიკაციის ძირითადი სათაური, რომელიც აღწერილია როგორც ერთი მთლიანი ISBD(CM)-ის I სფეროს დებულებების შესაბამისად.

მაგ.: . – (Carte géologique de la France à 1:50 000 ; IV-19)

. - (The lord of the rings ; pt. 3)

. - (Selected works of Rudyard Kipling ; vol. 2)

6.2 სერიისა ან ქვესერიის პარალელური სათაური

6.2.1 როდესაც სერიის ან ქვესერიის ძირითადი სათაური მოცემულია დაწესებული ინფორმაციის წყაროში ერთზე მეტ ენაზე და/ან დამწერლობაში, მაშინ ჩაიწერება სერიის პარალელური სათაურები.

მაგ.: . – (International map of the world 1:1 000 000 = Carte internationale du monde au 1:1 000 000)

6.2.2 როდესაც ძირითადი სათაური შედგება საერთო და დაქვემდებარებული სათაურებისაგან, პარალელური საერთო სათაური და პარალელური დაქვემდებარებული სათაური ჩაიწერება მთელი ძირითადი სათაურის შემდეგ.

6.3 სხვა ინფორმაცია სერიის ან ქვესერიის სათაურის შესახებ (ფაკულტატიური)

6.3.1 სხვა ინფორმაცია სათაურის შესახებ, რომელიც ეხება სერიას ან ქვესერიას შეიძლება იყოს ჩაწერილი, როდესაც იგი მოცემულია ინფორმაციის დაწესებულ წყაროში, და მიჩნეულია სავალდებულოდ სერიის იდენტიფიკაციისათვის.

მაგ.: . – (Old Ordnance Survey Maps : the Godfrey edition)

6.3.2 როდესაც ძირითადი სათაური შედგება საერთო და დაქვემდებარებული სათაურებისაგან, სხვა ინფორმაცია სათაურის შესახებ, თუ ის მოცემულია, მოსდევს ძირითადი სათაურის იმ ნაწილს, რომელსაც ის განეკუთვნება. საექვო შემთხვევაში ეს ინფორმაცია მოსდევს მთელ ძირითად სათაურს.

6.3.3 ცნობები გამოცემის შესახებ, რომელიც მიეკუთვნება სერიას, განიხილება როგორც სათაურის სხვა ინფორმაცია. იგი ჩაიწერება მე-2 სფეროს დებულებების შესაბამისად.

მაგ.: . – (National atlas : separate sales ed.)

6.4 ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, რომელიც ეხება სერიას ან ქვესიას

6.4.1 როდესაც სერიის ან ქვესერიის ძირითადი სათაური წარმოადგენს ზოგად ტერმინს ან გამოთქმას, მაშინ პირველი ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ სავალდებულოა. სხვა შემთხვევებში შეიძლება მოცემული იყოს პირველი და მომდევნო ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ, თუ ისინი მოყვანილია პუბლიკაციაში და აუცილებელია სერიის იდენტიფიკაციისათვის.

მაგ.: . – (Série internationale / Recta Foldex ; 302)

. – (Tourist map / John Bartholomew)

პარალელური ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ შეიძლება იყოს მოყვანილი, თითოეულს წინ უნდა უძღოდეს ინტერვალი, ტოლობის ნიშანი, ინტერვალი.

მაგ.: . – (Miscellaneous report / Geological survey of Canada = Rapport divers / Commission géologique du Canada)

6.4.2 როდესაც ძირითადი სათაური შედგება საერთო და დაქვემდებარებული სათაურებისაგან, ყოველი ცნობები პასუხისმგებლობის შესახებ ჩაიწერება ძირითადი სათაურის იმ ნაწილის შემდეგ, რომელსაც ის მიეკუთვნება. საექვო შემთხვევაში ისინი მოსდევნ ძირითად სათაურს მთლიანად.

6.5 სერიის ან ქვესერიის საერთაშორისო სტანდარტული სერიალური ნომერი

6.5.1 სერიის ან ქვესერიის საერთაშორისო სტანდარტული სერიალული ნომერი (ISSN), როდესაც ის მოცემულია, გადაიწერება შესაბამისი სტანდარტის მიხედვით.

მაგ.: . – (Manuskripte des Geographischen Instituts der FU Berlin, ISSN 0170-6268)

6.5.2 როდესაც ძირითადი სათაური შედგება ქვესერიის განსხვავებული სათაურისაგან, მთავარი სერიის ISSN თავისი სათაურით ჩაიწერება მე-7 სფეროში.

6.5.3 როდესაც ძირითადი სათაური შედგება საერთო და დაქვემდებარებული სათაურებისაგან, საერთო სათაურის ISSN ჩაიწერება მე-6 სფეროს ნაცვლად მე-7 სფეროში.

6.6 სერიის და ქვესერიის გამოშვებების ნუმერაცია

6.6.1 კარტოგრაფიული მასალის ნომერი სერიის ან ქვესერიის შიგნით ჩაიწერება ისე, როგორც მოყვანილია პუბლიკაციაში. შეიძლება გამოყენებული იყოს სტანდარტული შემოკლებები.

მაგ.: . – (Collection des plans anciens de Paris ; 1)

. – (Plan net ; S75)

. – (Carte de le Région Ile-de-France ; X-3)

6.6.2 როდესაც ძირითადი სათაური შედგება საერთო და დაქვემდებარებული სათაურებისაგან, საერთო სათაურის ნომერი არ ჩაიწერება. შესაბამისი შენიშვნები ან ნუმერაცია სერიის და ქვესერიის შესახებ შეიძლება მოცემული იქნას მე-7 სფეროში.

მაგ.: . – (Geological research reports. Map series ; no. 3)

Note: Main series numbered 135

6.6.3 როდესაც სერიის შიგნით მრავალტომიანი გამოცემის ყველა ნაწილს გააჩნია ნუმერაცია, მაშინ ჩაიწერება პირველი და ბოლო ციფრები და/ან ასოები დაკავშირებული დეფიზით, თუ ნუმერაცია უწყვეტია. სხვა შემთხვევაში ჩაიწერება ყველა ციფრი (ასო).

მაგ. ; vol. 11-15

; vol. 131, 145, 152

7 შენიშვნების სფერო

შინაარსი

შენიშვნები აზუსტებენ და სრულყოფენ აღწერილობის ფორმალურ ნაწილს, მაშინ როდესაც აღწერილობის წესებში არ არის გათვალისწინებული

გარკვეული ინფორმაციის შეტანა აღწერილობაში. ისინი შეიძლება ეხებოდნენ პუბლიკაციის გაფორმების ან შინაარსის ნებისმიერ ასპექტს.

შენიშვნების ამომწურავად ჩამოთვლა, მათი ბუნებიდან გამომდინარე, შეუძლებელია. მაგრამ შეიძლება მათი დაჯგუფება კატეგორიების მიხედვით ISBD(M)-ის სფეროებს შესაბამისად. იმ შენიშვნების გარდა, რომელიც ეხებიან ამ სფეროებს, შეიძლება იყოს ისეთი შენიშვნებიც პუბლიკაციის აღწერილობასთან დაკავშირებით, რომელიც არ შეესაბამება ISBD-ს არცერთ სფეროს. **შენიშვნები და მათი წარმოდგენის თანმიმდევრობა ფაკულტატიურია, გარდა გარკვეული შენიშვნებისა.**

პუნქტუაციის ნიმუშები

ყოველი შენიშვნა გამოიყოფა მომდევნო შენიშვნიდან პუნქტუაციის ნიშნების შემდეგი მიმდევრობით: წერტილი, ინტერვალი, ტირე, ინტერვალი (. -). ეს ნიშნები იქნება გამოიტოვებული ან იცვლებიან წერტილით, როდესაც ყოველი შენიშვნა ჩაიწერა ახალი სტრიქონიდან. შესაბამის შემთხვევებში რეკომენდებულია პუნქტუაციის გათვალისწინება შენიშვნებში, რომელიც დადგენილია 1-6 სფეროებისათვის. მაგ.: სათაური გამოიყოფა ცნობებისაგან პასუხისმგებლობის შესახებ შემდეგნაირად: ინტერვალი, დახრილი ხაზი, ინტერვალი (/).

დაწესებული წყარო ნებისმიერი წყარო

7.1 შენიშვნები სათაურისა და პასუხისმგებლობის ცნობების სფეროსათვის

7.1.1 შენიშვნა, რომელიც ეხება ძირითად სათაურს

7.1.1.1 შენიშვნა ძირითადი სათაურის წყაროს შესახებ

მაგ.: . – Cover title
. – Title from publisher's catalogue
. – Title from P.L. Phillips' A list of maps of America, p. 502

7.1.1.2 ცნობები ვარიანტული და ტრანსლიტერირებული სათაურის შესახებ.

მაგ.: . – Title in left margin: Ville de Aix-les-Bains, Savoie
. – Cover title: Schweinfurt Stadtplan
(*Title proper on map is: Stadt Schweinfurt*)
. – Title varies: 1921-1924, Official road map of metropolitan district; 1930-1941, Greater metropolitan district ; 1950-1963, Official road map New York and vicinity
(*Most recent sheets have title: New York City and vicinity*)

7.1.2 შენიშვნა კარტოგრაფიული მასალის ენის შესახებ.

- მაგ.: . – Legend in English, French and German (*Title proper is in Dutch*)
. – Except for the title and 'La mer du Nord' the map is in English
. – Legend in 12 languages
. – French. Cover title in French, German and Italian. Legend in French, German, Italian, English and Dutch
. – Greek and English. Text in Greek, English and German. Place names in Greek and romanized Greek.

7.1.3 & 7.1.4 შენიშვნები პარალელური სათაურებისა და სათაურის სხვა ინფორმაციის შესახებ.

პარალელური სათაური და სათაურის სხვა ინფორმაცია მოყვანილი კარტოგრაფიულ მასალაზე(ში) შეიძლება ჩაიწეროს შენიშვნაში, თუ არ შეიძლება მათი მოთავსება I სფეროში.

7.1.5 შენიშვნები, რომლებიც ეხებიან ცნობებს პასუხისმგებლობის შესახებ

ეს შენიშვნები შეიძლება შეიცავდეს ცნობებს პასუხისმგებლობის შესახებ, რომლებიც არ არიან აღებული პუბლიკაციიდან, შენიშვნები, რომლებიც ეხება პირთა ან კოლექტივების ვარიანტულ ან გაფართოებულ სახელებს, შენიშვნებს პირთა ან კოლექტივთა შესახებ, რომლებიც დაკავშირებული არიან ნაწარმოებთან, და რომლებიც არ შეიძლება მოცემული იყოს აღწერილობის სხვა სფეროში. (მაგალითად იმიტომ, რომ არ არის განსაზღვრული მათი ფუნქცია) და შენიშვნა პირთა და კოლექტივთა შესახებ რომელნიც დაკავშირებული არიან წინა გამოცემებთან და არა მოცემულ გამოცემასთან.

- მაგ.: . – Attributed to Blaeu by C. Koeman in: *Atlantes Neerlandici*, vol....., p...
. – By ... from the declaration of copyright deposit
. – Prepared by State Highway Dept. 1925-1948; prepared by General Drafting Co.
1949-1955; prepared by Engineering Services 1965; prepared by National Survey 1961-1962; prepared by State Highway Dept. 1963-1969; prepared by Dept. of Transportation 1970-
. – "Ground control was supplied by U.S. Coast and Geodetic Survey"
. – "Plotted ... by G. Petrie and D.P. Nicol, University of Glasgow, 1965. Field reconnaissance, 1962, and geomorphological interpretation by R.J. Price as part of Project No. 1469 of the Institute of Polar Studies, the Ohio State University"
. – Previous editions by ...
(*This type of note should be restricted to a clear change in personal or corporate authorship, not merely a change of the name of a personal or corporate author*)

7.2 შენიშვნები გამოცემის სფეროს და პუბლიკაციის ბიბლიოგრაფიული ისტორიის შესახებ

ეს შენიშვნები შეიძლება მოიცავდეს გამოცემის ცნობების წყაროს და დეტალებს მოცემული პუბლიკაციის სხვა პუბლიკაციებთან და სხვა გამოცემებთან კავშირის შესახებ, მანამდე გამოქვეყნებული ხელმეორე გამოცემებისა და გადაჭედვების ჩათვლით.

მაგ.: . – Copied from ...

. – Based on ...

. – Facsimile reprint from a ms. original in the National Map Collection, Public Archives of Canada

. – Reprod. from the map published by Nicolas Berrey in Paris 1663

. – Reprod. of: Johannis Hevelii Uranographia totum coelum stellatum. Gedani, 1690

. – Cited in David McNeely Stauffer's American engravers upon copper and steel as appearing in the Pennsylvania magazine, June, 1775

. – Copy of original in Archivo General de Indias, Sevilla

. – "Information from official map reproduced under Government Printer's Copyright No. 4219 on 9/10/69"

7.3 შენიშვნები მათემატიკური მონაცემების სფეროს შესახებ

7.3.1 For celestial charts, the first note of the mathematical data area is the note on magnitude. The "limiting magnitude" is expressed with the abbreviation "Limit. magn." or its equivalent in other languages and/or scripts, followed by a number which may reach a maximum of 22.

e.g. . – Limit. magn. 3.5

7.3.2 For photography and remote sensing imagery, the first note of the mathematical data area is the note on mathematical data pertaining to this type of cartographic item.

e.g. . – f6.016 inches, alt. (orig.) 8 000 ft

(For an enlargement of an aerial photograph)

. – f5.944 inches, alt. 12 000 ft

. – MSS Bands 3 and 4

(For remote sensing image)

7.3.3 Other notes related to the mathematical data area

e.g. . – "This map is constructed by using a special projection system which gives a perspective effect while the immediate lake area remains in scale"

. – Scale of original 1:1 300 approx.

(For an enlargement of an aerial photograph)

- . – Oriented with north to right
- . – Prime meridians: Ferro and Paris
- . – Scale departure graph: 'Statute miles Mercator projection'

7.4 შენიშვნები გამოქვეყნების, გავრცელების და ა.შ. სფეროს შესახებ

ეს შენიშვნები შეიცავენ ცნობებს პუბლიკაციის სხვა გამომცემლების ან გამავრცელებლების შესახებ, შენიშვნებს გამოქვეყნების, გავრცელების და სხვა ინფორმაციას ვარიანტების შესახებ და დამატებით თარიღებს.

- მაგ.: . – Limited edition of 500 numbered copies
- . – Produced as an advertisement for Bell Telephone Company
 - . – Date of information 'based on aerial photography flown in 1950 and 1951'
 - . – Based on 1961 statistics
 - . – "Map based on uncontrolled aerial photography flown 1972. Map field checked 1973"

7.5 შენიშვნები ფიზიკური აღწერილობის სფეროს შესახებ.

ეს შენიშვნები შეიცავენ დამატებით ცნობებს პუბლიკაციის ფიზიკური მონაცემების შესახებ, ავსებენ რა მე-5 სფეროში მოყვანილ ცნობებს და ცნობებს კონკრეტული ფიზიკური თავისებურებების შესახებ.

- მაგ.: . – Watermark: C & I Honig
- . – In envelope, with title on flap
 - . – Imperfect: Eastern portion and southwest corner wanting

7.6 სერიის სფეროს შენიშვნები

ეს შენიშვნები ეხებიან მე-6 სფეროში არსებულ ცალკეულ ელემენტებს. შენიშვნები შეიძლება შეიცავდეს სერიის დასახელებას, რომლითაც გამოდიოდა ადრე იყო გამოქვეყნებული ან რომლითაც იყო გამოქვეყნებული პუბლიკაციის ზოგიერთი ტომი. შენიშვნები შეიძლება აგრეთვე ეხებოდეს სერიის რედაქტორს.

7.7 შენიშვნები შინაარსის შესახებ

7.7 Notes relating to the contents and subject matter

7.7.1 Note giving the title of the works contained in item with collective title (see 1.1.2.4)

e.g. . – Contents: Les secteurs sanitaires ; Ensemble des médecins spécialistes libéraux par secteur sanitaire au 1.1.1979 ; Evolution de la densité des médecins libéraux par secteur sanitaire du 1.1.1976 au 1.1.1979

45

7.7.2 Description of insets and illustrations

e.g. . – Insets: three maps: Structural regions ; Topographical regions ; Erosional and depositional regions. Scale 1:170 000 000 approx. 10 x 24 cm each

. – North polar and South polar regions on polar proj. 8 cm diam. each, in left and right bottom corners

. – Ills.: Decorative text cartouche in top left corner; peoples of the world and allegorical representations for Europe, Asia, Africa and America form the borders of the map

. – Includes descriptive index, text, colour illustrations describing types of buoys, ships, lighthouses, fishes, birds, seaweed, sea anemones, and coral, and 9 local maps

. – Insets at 1:50 000: Paris, Madrid, Bern, Amsterdam, London

. – Insets with indexes: Plant City, Brandon Area, Apollo Beach, Del Webb's Sun City Center

. – Includes insets of the Liverpool and Nottingham regions, 3 suggested tourist itineraries, distance chart, text, and advertisements

7.7.3 Description of sections and similar representations

e.g. . – Cross sections A-B; C-D; and E-F along bottom margin

. – Includes block diagram of area covered by map

. – Includes an index map to adjacent sheets

7.7.4 Description of explanatory or related text on item or accompanying it

e.g. . – Includes text describing the geology of the area covered, in English and French

. – Includes an index of populated places and distance table

. . – Has supplement: ...

7.7.5 Notes on the scope of the item or matter depicted on it

e.g. . – "Not for navigation"

. – Shows dioceses

. – Shows names of owners of buildings and other real estate

. – Shows radial distances from City Hall

. – Also shows mineral deposits

(*Map is named 'Road map ...'*)

. – Shows southernmost extent of the midnight sun

7.7.6 Notes describing material on verso of the item

e.g. . – On verso: New map of South Hadley, Mass. Scale 1:15 000

. – Maps of 18 'Interchange layouts in Mahoning County' and maps of Craig Beach, Sebring, Beloit, Canfield, Poland, New Middletown, Washingtonville, Lowellville, Stouthers, Campbell, and Youngstown, with street index, on verso

. – Text, indexes, colour illustrations, list of tourist facilities and radio stations, route mileage log, controlled access highway map, pictorial map, historic places map, and local route maps, on verso of some sheets

. – On verso: text in Latin. Pagination: ii

7.7.7 Notes describing depiction of relief

46

e.g. . – Relief shown by contours, shading and gradient tints

. – Relief and depths shown by contours

. – Relief shown pictorially and by shading. Depths shown by soundings and contours

- . – "Ekvidistance 50 m"
- . – Soundings in fathoms
- 7.7.8 Miscellaneous notes unrelated to areas 1-6
- e.g. . – "This map must be read in conjunction with the text of the official plan"
- . – Stamped on verso: West Bend Chamber of Commerce
- . – Pressure sensitive label 'New' above title .
- . – Dedicated to Louis XIV, King of France

ეს შენიშვნები შეიცავენ შინაარსის (სარჩევის), საძიებლების, ბიბლიოგრაფების, რეზიუმეთა და ა. შ. შესახებ ცნობებს.

მაგ. . - შინაარსი: Vol. 1: A midsummer night,s dream ; vol. 2 : Henry IV

. - შინაარსი: The homecoming / by Harold Pinter.

Chips with everything / by Arnold Wesker.

Marching song / by John Whiting

. - შეიცავს Gaming Act 1913-ის ტექსტს

. - ბიბლიოგრაფია: p. 291

. - ფილმების სია: p. 323-327

. - რეზიუმე ინგლისურ ენაზე: p. 143-146

. – შეიცავს საძიებელს

. - შინაარსი: Pt. I. The fellowship of the ring ; Pt.2. The two towers ; Pt.3. The

return of the king.

მრავალდონიანი აღწერილობის შესახებ. იხ. დანართი A.

7.8 შენიშვნა ყდისა და ტირაჟის შესახებ

მაგ. . - პირველი 25 ეგზემპლარი გადაკრულია ტყავით

ისინი შეიცავენ შენიშვნებს შეზღუდული ტირაჟის ან გავრცელების შესახებ.

მაგ. . - დაბეჭდილია 250 ეგზემპლარი

. - შეზღუდული გამოცემა 20 ხელმოწერილი და გადანომრილი ეგზემპლარით.

7.9 შენიშვნა მოცემული ეგზემპლიარის შესახებ

მაგ.: . - Ms. ავტორის შენიშვნა

7.10 ნებისმიერი სხვა შენიშვნები, რომელიც ეხება სპეციალურ ISBD-ს ან მნიშვნელოვანია კონკრეტული ბიბლიოგრაფიული სააგენტოს ან საკატალოგიზაციო ორგანიზაციისათვის

8 სტანდარტული (ან ალტერნატიული) ნომერი და ხელმისაწვდომობის პირობების სფერო

შესავალი

სფერო შეიძლება განმეორებადი იყოს, როდესაც პუბლიკაციას გააჩნია ერთზე მეტი სტანდარტული ნომერი,

A. რადგანაც გამოცემულია ერთზე მეტ ფორმატში, ან ერთზე მეტი გამომცემლის, გამავრცელებლის და ა.შ. მიერ

ან

B. რადგანაც პუბლიკაციას გააჩნია სტანდარტული ნომერი, როგორც ცალკე გამოშვებულ ტომს, და აგრეთვე სტანდარტული ნომერი მთელი პუბლიკაციისათვის, რომლის ნაწილსაც ის შეადგენს.

ორივე შემთხვევაში სტანდარტული ნომერი, რომელიც ახდენს მოცემული პუბლიკაციის იდენტიფიცირებას, ჩაიწერება პირველად. სხვა სტანდარტული ნომრები (მაგ.: სხვა ფორმატებისათვის, სხვა გამომცემლებისათვის, მთელი პუბლიკაციისათვის) ჩაიწერება შემდეგ, როგორც სფეროს გამეორება.

თუ მთელი პუბლიკაციის სათაური მოცემულია მე-6 სფეროში, მაშინ მთელი პუბლიკაციის სტანდარტული ნომერი არ ჩაიწერება მასთან ერთად ამ სფეროში, არამედ მე-8 სფეროში, ცალკეული ტომების სტანდარტულ ნომრებთან ერთად.

ყოველი სტანდარტული ნომრის შემდეგ შეიძლება მითითებული იყოს კვალიფიკაციის ნებისმიერი ნიშანი, რომელიც აუცილებელია მისი შემდგომი იდენტიფიკაციისათვის (მაგ. ფორმატი ან ყდა) და/ან ჩაწერილი იყოს ხელმისაწვდომობის პირობები და/ან ფასი, რის შემდეგაც აგრეთვე შეიძლება მითითებული იყოს კვალიფიკაციის სხვა ნიშნები. სფეროში განმეორებული სტანდარტული ნომრები მოცემული უნდა იყოს განმარტებით.

სტანდარტული ნომერი, რომელიც ეხება გამოცემის ბიბლიოგრაფიულ ისტორიას (მაგ. ადრეული გამოცემების ISBN-ები) არ ჩაიწერება მე-8 სფეროში. თუ ეს აუცილებელია, მაშინ ისინი შეიძლება მოცემული იყოს მე-7 სფეროში.

შინაარსი

8.1 სტანდარტული (ან მისი ალტერნატიული) ნომერი

8.3 ხელმისაწვდომობის პირობები და/ან ფასი (ფაკულტატიური)

პუნქტუაციის შაბლონები

A. სტანდარტულ (ან მის ალტერნატიულ) ნომერს და ხელმისაწვდომობის პირობებს წინ უძღვის წერტილი, ინტერვალი, ტირე, ინტერვალი (. -).

B. ხელმისაწვდომობის პირობებს და/ან ფასს წინ უძღვის ინტერვალი, ორი წერტილი, ინტერვალი (:).

C. სტანდარტული (ან ალტერნატიული) ნომერის ან ხელმისაწვდომობის პირობების და/ან ფასის დამატებით მოყვანილი განსაზღვრება თავსდება მრგვალ ფრჩხილებში () .

D. ყოველ მომდევნო სტანდარტულ (ან ალტერნატიულ) ნომერს და ხელმისაწვდომობის პირობებს წინ უძღვის წერტილი, ინტერვალი, ტირე, ინტერვალი (. -) თუ სფეროები მკაფიოდ არ არიან განცალკევებული პარაგრაფით, ტოპოგრაფიული მეთოდით ან აბზაცით. უკანასკნელ შემთხვევაში პუნქტუაციის ნიშნები - წერტილი, ინტერვალი, ტირე, ინტერვალი - უნდა იყოს გამოტოვებული ან შეცვლილი წერტილით წინა სფეროს ბოლოში.

მაგ. . - ISBN (კვალიფიკაციის ნიშანი) : ფასი
. - ISBN (კვალიფიკაციის ნიშანი) : ფასი. - ISBN (კვალიფიკაციის ნიშანი) :
ფასი
. - ISBN : ფასი (კვალიფიკაციის ნიშანი)
. - ხელმისაწვდომობის პირობები

დაწესებული წყარო

ნებისმიერი წყარო

8.1 სტანდარტული (ან მისი ალტერნატიული) ნომერი

8.1.1 წიგნის საერთაშორისო სტანდარტული ნომერი ან სხვა სტანდარტული ნომერი უნდა იყოს

ჩაწერილი, თუ ის ცნობილია.

8.1.2 სტანდარტულ ნომერს წინ უძღვის აბრევიატურა ISBN და გადაიწერება სტანდარტის

შესაბამისად.5

მაგ. . - ISBN 0-7131-1646-3

. - ISBN 87-13-01633-4

5 საერთაშორისო სტანდარტი ISO 2108-1978 (E) დოკუმენტაცია - წიგნის საერთაშორისო

სტანდარტული ნომერი (ISBN).

8.1.3 როდესაც პუბლიკაციაში სტანდარტული ნომერი დაბეჭდილია შეცდომით, მაშინ ჩაიწერება სწორი ნომერი, თუ ის ცნობილია, მომდევნო პუნქტუაციის ნიშნებით წერტილი, ინტერვალი, ტირე, ინტერვალი, ხოლო არასწორი ნომერი ჩაიწერება ისე, როგორც არის მოცემული პუბლიკაციაში და ემატება კვაიფიკაცია “invalid” (ან მისი ექვივალენტი სხვა ენაზე და/ან დამწერლობაში, მაგალითად: "არამართებული") მრგვალ ფრჩხილებში.

მაგ.: . - ISBN 0-340-16427-1. - ISBN 0-340-16427-2 (invalid)

8.1.4. მოკლე ცნობები გამოცემის ყდის შესახებ შეიძლება მოცემული იყოს ISBN-ის შემდეგ. ამ ცნობების მოყვანის შემთხვევაში ისინი თავსდება მრგვალ ფრჩხილებში. შეიძლება გამოყენებულ იქნას სტანდარტული შემოკლებები ბიბლიოგრაფიული სააგენტოს ენაზე.

მაგ. . - ISBN 0-85020-025-3 (ქსოვილის ყდა - cloth)

. - ISBN 0-330-23591-5 (ქაღალდის ყდა - paperback)

. - ISBN 3-525-52139-I (Lw.)

8.1.5. როდესაც სტანდარტული ნომერი მოყვანილი არ არის, მაშინ ცნობები ყდის შესახებ შეიძლება ჩაიწეროს როგორც ამ სფეროს პირველი ცნობები და მოთავსებული იყოს მრგვალ ფრჩხილებში.

მაგ. . - (ქაღალდის ყდა)

8.3. ხელმისაწვდომობის პირობები და/ან ფასი (ფაკულტატიური)

8.3.1 ცნობები პირობების შესახებ, რომლებიც განმარტავენ პუბლიკაციის ხელმისაწვდომობას, შეიძლება იყოს მოყვანილი. როდესაც პუბლიკაცია ხელმისაწვდომია ყიდვის საშუალებით, მაშინ უნდა ჩაიწეროს პუბლიკაციის ფასი გამოსახული ციფრებით და ფულადი ნიშნის ოფიციალური აღნიშვნით. როდესაც მოცემულია როგორც ცალკეული ტომის ფასი და ასევე ხელმოწერის ფასი, მაშინ შეიძლება ჩაიწეროს ორივე ფასი.

მაგ. : £ 2.05

: 90 F

: უფასო აბონემენტი (თხოვება)

: ფასიანი აბონემენტი

8.3.2. კვალიფიკაცია (განმარტება) ხელმისაწვდომობის პირობებზე და/ან ფასზე თავსდება მრგვალ ფრჩხილებში.

მაგ. (ხელმისაწვდომია Iformation Canada \$1.25)

(ვრცელდება)

(U. S. Government Printing Office \$2.50 (cat.no))

საერთო შენიშვნები, რომლებიც ეხება ხელმისაწვდომობის პირობებს და/ან ფასს, შეიძლება ჩაწერილი იყოს მე-7 სფეროში (იხ. 7.8).